

౨౦౧౪

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మే నెల ౨ వ తేది మంగళవారము } No. 32
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస బహుళ ప్రథమం. } సంచిక ౩౨

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలెక్షనం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల రు 2-0-0
ఆంధ్రసంవత్సర	0-8-0
ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర, తేక దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు	0-12-0
	1-0-0

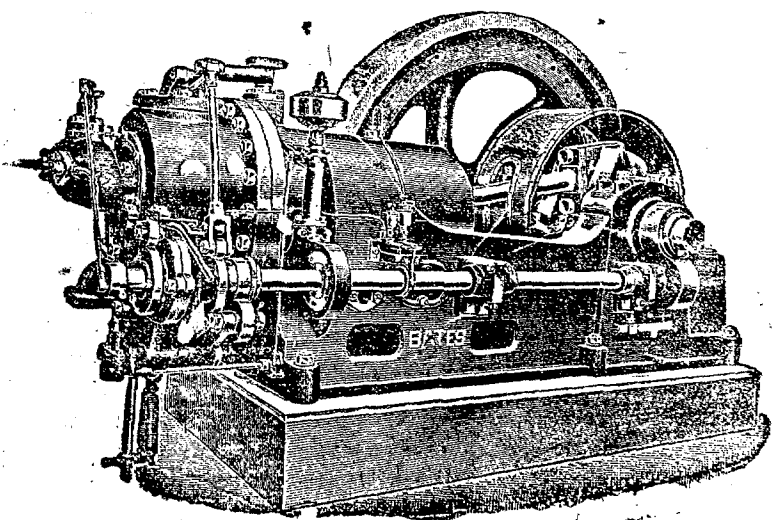
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపిథి నుద్రాను.

బేటుగోల్డు మెడల్ శెమిడిశల్ క్రూడ్ ఆయిల్ యింజనులు.

ఈక్రొత్త టుయిపు ఇంజనులు యెటువంటి చిక్కనయిన క్రూడ్ ఆయిల్ తో నయినను సుమారు ఒకమాసము జేదయి జరు విప్పి కుభ్రపరచ నక్కరలేకయే మిక్కిలి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నది. సాధారణమైన ఆయిల్ యింజనులవలె యెక్కువ క్రూడ్ ఆయిల్ అక్కరలేక వాటికొరకు ఖర్చు అయ్యే ఆయిల్ లో సగము మాత్రము యియింజనులు తీసి కొనుచు వాటికంటె నేయిక్లెట్లు తృప్తి కరముగా పనిచేయుచున్నవి. 16 గుర్రములు మొదలు 55 గుర్రముల పవరువరకు పీట్టయొక్క స్పేరు సామానులు సహాయ పుడును ప్లాటలో సిద్ధముగా నుండును.

109-141

డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో., ఇంజనీర్లు, మదరాసు.
(బాంచిలు:- రెజవాడ, రాజమండ్రి)

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాస్త్రోపాధునుసాంధుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యసూక్ష్మమును కలగజేసి శరీరసామ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించినవెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ కౌషధాలయం 156, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి. దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్య గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజు చక్కని గ్రంథము. రెల రు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

A Majic Cure for Scorpion Sting.

సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

536

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవారు.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండవలసిన ముఖ్యవస్తువు. ఆంగ్ల, యూనాని, బోయెలై ద్వయలచే పాక్షిక గాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములనుంచినను మందు గుణముమాడదు, తేలవకు మాత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజీ 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజీ జేలు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవారు. వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా:- ధనలక్ష్మీ కంపెనీ, 1/6 వెంకటేశమెట్రి పీథి, సాకారుపేటపాట్లు, మదరాసు.

సీతారామాంజనేయ సంవాదము. టీకాతాత్పర్య విశేషాత్ ఇతిహాస సహితము.

తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథమని వాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యములను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్మల నారాయణ శాస్త్రిలవారిచేతను శ్రీమాన్ తి. జేవరాజ సుధీ గారిచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేలైన కాగితములపై మా ఆనందముద్రాలయమున అచ్చుత్తించి ప్రకటించినారు. మేలయిన క్యాలికో వైండు చేయబడియున్నది. వెల 2-8-0.

శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగతాళములతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వామిల వారి చరిత్రముకూడ చేర్చబడియున్నది. కాలికో వైండు 0-8-0. తచాలా ఖర్చులుప్రత్యేకం.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అనేడు కో, (285) ఆనంద ముద్రాలయము, మదరాసు.

వ్యవసాయము

మాసపత్రిక.

అనేక నూతన వ్యవసాయ విషయము లిందు బోధింపబడును. భూములనెట్లు బాగుచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల నెట్లు పండింపవలెనో, తోటల నెట్లు వృద్ధిచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల కెట్టి ఎరువులు వేయవలెనో, చీకల నెట్లు నివారించవలెనో, సహకారసంఘమువలన లాభము లెట్టివో నెలవలగు ననేక విషయములు దీనివలన తెలియగలవు. ఇందు బోధింపబడు క్రొత్త పద్ధతులు వ్యవసాయాభివృద్ధికి మిగుల బోధపడును. వ్యవసాయదారులకు చాల నుపయోగకరముగ నుండును. ప్రతి మాసమును సుమారు 40 పుటల గ్రంథము పంపబడును.

చందా సం॥ము 1-కి రు. 2-0-0. రావుసాహెబ్ జి. నారాయణస్వామి నాయుడు గారు బి.ఏ., వ్యవసాయ పత్రికాధిపతి. (వా 348-2171) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

రవీంద్రనాథ ఠాగూరు

III

ఈ కవిశేఖరుడు ప్రపంచములో నంతయు చెడు గుణనే సంధించుననెడి వాల్లలో తేరినతడు కాదు. అతిదైర్ఘ్యమును ప్రశస్తమైన భౌతికాలోకనము గలిగి యున్నాడు. సుప్రసిద్ధుడు 26వ తేదీ నాటి "హిందూస్థాన్" పత్రికలో నా సందర్శనచే కవిగా రిట్లు నెల విచ్చిన్లు వ్రాసి యున్నాడు.

"మీ కవిశేఖరుల సంగ్రహించినారు. వాటికి మితి లేదు; మీ జాతి అనేక యేర్పాటుల తేసివడి. కాని అతన్ని యు మీ యావశ్యకతల నిర్ణయము తేసివడి. కాని వాని సహాయమున మీరు సంభవించిన ఆధ్యాత్మికతవనానమును సంపాదించు గలరు. ఇది మీ నాగరికతయొక్క ఆటవికుపుకాలము. ఆటవికులు అప్పుడు పలము లేక పోలేరు. పలుత్వము నియోగించుటవలన కెక్కుడు బలమును ఆభివృద్ధియు గలుగును."

సుప్రసిద్ధుడు 26 వ తేదీన వారు మరల "జాతీయ తత్వము"న గూర్చియే హిందూస్థాన్లోగూడ నవనాసిందిరి. నభివల కా యువస్వాసము బాగుగ మనమునబట్టెను. వారి గూర్చి చెప్పి క్రిమాత్ర మిట్లు వ్రాసెను. "హిందూదేశమునందలి అదృశ్యతల సరిహద్దుగూర్చి వా రట్టి ఆభిప్రాయమునిచ్చుట మిక్కిలి సుదర్శనకరము"

ఠాగూరుగారు హిందూత్వములో సైకాధికము మాత్రముండి సాక్షి ప్రాప్తిని గ్రహించునను బోయిరి. అచ్చటి జనులతో నెప్పుడు గాని నెప్పుడు యాగుమని యున్నట్లుయందుడిరి. అతిపడట మును ఈపస్వాసముల నిచ్చునని వారచివర కెఱిగియుండిరి. అంతకంటే జాపానీయులకు ప్రత్యేకముగ నుద్దేశింపబడెను.

ఆ సంగతి "కాలిఫ్ ఎడ్వామిను" పత్రికా ప్రతినిధిలో మాట్లాడునపుడు ప్రస్తుత మహాసంగ్రామ మెట్లు ఫలించినను ఇంగ్లాండునకు విశేష నష్టము గలుగక మానదనియు యుద్ధాంతరము హిందూదేశ స్థితి యెట్లుండుననియు తాము చెప్పలేననియు యుద్ధమువలన ఇంగ్లాండుదేశము శతనశనశము నేర్చుకొనవచ్చు ననియు అట్లు సేర్పూరించుటల హిందూదేశమున తా మునించు ఆధ్యాత్మికజీవ వికాసము బాగుగ ప్రబలగల దనియు నభిప్రాయపడ్డెను.

అట్లేబరు 5వ తేదీన ఆ సంగతి "కాలిఫ్ యి లెటీసు" పత్రికవారి "జాతీయ తత్వోపన్యాసము"ను విశేషముగ గొనియాడుచు "ఠాగూరు గారు భూతకాలాల్లో వలె వేరానవదాయములకు జాతులమరణమును పొందుచున్నార" ను కీర్తికతో సెల కీర్తి వ్యాసమును ప్రమరించెను.....ఆ సంగతిగూర్చి గల సరిపడుచేడు పత్రికలలో నొక్కటిమాత్ర మా యువస్వాసమును ప్రశోభింపజేయుచున్నది. అసంగతి "కాలిఫ్ ఎడ్వామిను" పత్రికలో నుచున్న విశేషముగూడ గలదు. నాటి యువస్వాసము కని తిరిగివచ్చినది కన్న వచ్చు కన్నులందు చుట కిది మా గాము ప వ్యాసము నే ఈ య వలయు నని ఆ ఠాగూరు గారిని కోరిరి. ఈసంగతిని ప్రమరించుచు ఆపత్రిక యిట్లు వ్రాసెను. "మనకాకిల వ్రాసెలలో నెద్దానికొకమును కలర నొందగి తిరిగి ప్రపంచమునందును లగుచున్నది ఠాగూరుగారి తత్వోపన్యాసం బాన్ ప్రాప్తిని గ్రహించుచున్న సమాచారతె వెల్లడించెడి".

ఠాగూరుగారి ప్రత్యేక శేఖరమునది సహాప్రయత్నములను చేయుచుండిన గాదు. గోవిందభూపాలా ఆమహాన వ్రాయు చదువ్రాసెలగుడ నాపత్రిక ప్రమరించెను. తమ శేఖరము దింపగునతడెందముల కపరిసతాంధము మొదలయ్యుననుటలో, స్వదేశీయులే ఠాగూరుగారు నెట్టినుట్రువవచ్చుట అత్యవసరమైనకాక మిక్కిలి అవమానకరముగ గూడ గుర్తిం. అనుభవముబట్టి వారు, సైద్ధాంతిని తృప్తికరించి నంతవ సచితకాలములో సేరుప్రతిష్టలు వచ్చునని గ్రహించిరి. అప్పు యువ భంతు లవట మరికొంద యున్నారు. గామచంద్రుని కీర్తి శేఖరుబట్టి మన కవిగారి "నక" బిరుదాంకము వాని హృదయ కల్యాణముగ నున్నది వ్యక్తమగుచున్నది. "నాటినుండియు ఠాగూరుగారి వేదాంతము మారిపోయినది. ఆతడు ఇండియా దేశ తనము వారిని బుజ్జరింప నారంభించెను" అని యతడు వ్రాసెను. రవీంద్రుని "జాతీయతత్వ" పన్యాసము విన్న వారి కిమాట లెంత తెలివి తక్కువగ కనబడునో వేర చెప్పవచ్చునది. యువాజ్ఞుడినములలో జాతీయతన గూర్చి యెంతయో హెచ్చరించి చెప్పె

డుఠాగూరు గారిపుడు జాతీయతన గర్హించుట యసంభవముగానున్నదని వికాసాత్ యవభంతులను వంగదేశమునం దంతట వ్యాపించినది. అతడు స్వదేశసమాజమునుగూర్చి హెచ్చరించి యుండకపోలేదు. కాని ఆస్వదేశసమాజము (జాతీయత) హిందూదేశ జాతీయపద్ధతుల ననుసరించి యుండవలయునేకాని అస్వదేశ జాతీయపద్ధతుల ననుసరించి యుండగూడదని వారి యభిప్రాయము. ఇప్పుడు అమెరికా దేశములో చెప్పినరీతిని స్వదేశీదీనములలో పాశ్చాత్య నాగరికతలను హిందూదేశ నాగరికతలను విశేష భేదము గలదని చెప్పిన వారలలో నతడే ప్రథముడు. నిజముగ వాతని ప్రస్తుత జాతీయతత్వోపన్యాసమున ననేక భాగములు స్వదేశీదీనములలో నతడు కంగభావలో నిచ్చిన యువస్వాసముయొక్క భాసాంతరీకరణములుగ నున్నవి.

.....ఠాగూరుగారు తమయుద్దేశముల నేవిధమునైన వాక్రమ్యమునని హైందవులెవ్వరను తలంపవలయు, హైందవులందఱును త్రిటిషువారివై తిరుగబడవలయు నని కోరుచుండ నిత డందుల కియ్యకొనవలయు గోవిందభూపాలాలు ఆపత్రికలోనే వ్రాసెను. ఈకడపటిమాటలో మాత్రము కొంతసత్యము గలదు. రవీంద్రభూపాలుగారు తిరుగుబాటున కన్నుడును ఇయ్యకొనవలయు వాస్తవము.....

అట్లేబరు 5 వ తేదీన "కాలిఫ్ ప్రాన్సిస్కో" సంగము నందలి కలంబీ యాథి యేటరులో నతడు "దృష్టి" అనుచిన్నకథను, ఇంకను ప్రమరింపబడని "రాజా, రాణి" అను నాటకభాసాంతరీకరణమును చదివిరి. అప్పుడేకవిశేఖరుని "చిత్ర" అను నాటకము బెర్లిన్లో ప్రభువపర్యాసము ప్రదర్శింపబడె ననియు అచ్చటికేపులగు వాఙ్మయవిమర్శకులు దాని నత్యుత్తమమైనదిగా ప్రశంసించినదనియు తంత్రీవావాస్తవమైనది.

ఆకస్మికముగ నంతలోనే రవీంద్రనాథుగారిని చంపివేయుటకు కుట్రలుపన్న బడినటుల పత్రికలలో ప్రమరింపబడి దావాగ్నివలెవావిమమవార్తకత్యనతికాలముననే దేశమంతటను వ్రాసెను. స్వాతంత్ర్యముండి రవీంద్రనాథుగారి నాహ్వానింపవచ్చిన ప్రాధనను విస్మరింపకు రవీంద్రునిగ ప్రమించి హైందవుల తని నెదిర్చునది పిచ్చుట తెలియవచ్చెను. వెంటనే ఇద్దఱు హైందవులు బండికొనుట చేయబడిరి. "రామచంద్రుడు తమ్ము నియోగించినటుల వారు తెలిపిరి. పోలీసువా రతిజాగరూకతతో నుండిరి. కలంబీచూడయేటరులో కవిగారు తమ కృతులలో కొన్ని భాగముల చదువుటకేర్పాటు జరిగెను. అనేక మంది హిందువు లాపి నేయబడిరి. దానిగూర్చి స్వాభావికముగ నేఅమెరికాపత్రికలన్నియు గొప్పకాదావుడిచేసెను. తామియ్యవలసిన ఉపన్యాసముల విమమకొని ప్రాణసంరక్షణాధ్యము హైందవ మహాకవి 'సాంబాబాబ్బారా'ను పునెత్తిరని పత్రికలలో ప్రమరింపబడెను. కాని ఇకన్నియు అబద్ధములని ఠాగూరుగారు సాంబాబాబ్బారాలో చెప్పిరి. తన దేశీయులే తన్ను జంపకుట్రువన్ని కనుట కేవల మబద్ధ మనియు, లెమడి యిందుకయు నమృతనియు ఠాగూరుగారు "లాస్ ఎంజిలీసు కాలిఫ్ ఎడ్వామిను" పత్రికలో ప్రమరించిరి. "నే నిచ్చెద నను ఉపన్యాసముల నే నొకటియు విడువలేదు. కొన్ని దినములకు పూర్వమే నా మేనేజరు నాగొర కేర్పరిచిన రెయిలుబండిలో పోయి నేను సాంబాబాబ్బారాకు వచ్చితి"నని వారు వ్రాసిరి.

సాంబాబాబ్బారా నుండి వారు సాక్షాదీయ అను గొప్ప పట్టణమున చేరిరి. అచటివారలను నత్యాదరముతో జూచిరి. ప్రతి నెడ్డపట్టునందును వారిహాగనము ముందు ప్రమరింపబడుచుండెను. దానితోబాటున తీవ్రతమును వ్రాసెను, ఉపన్యాసములు మొదలగు వానిలోని మంచి మంచి నడుపును ప్రమరింపబడుచుండెను. వెనిస్లో జాతీయతత్వముగూర్చి ఆయువస్వాసమునే చెబునది వారు లాస్ ఎంజిలీస్ నకుపోయిరి.

భాషాసాహిత్యముగూర్చి మహాప్రసంగించి మరల లాస్ ఎంజిలీసునకువచ్చి అట్లేబరు 14వ తేదీన "రాజు, రాణి" అనునాటకమును, "అంభవత్తి" అను చిన్న నవలను వారచట చదివిరి. సభ కసంఖ్యాకులు విచ్చేసిరి. ప్రేక్షకులనె 75 గురకు గూర్చుండబెట్టవలసి వచ్చెను.

అతని యువస్వాసమును గూర్చి యిచ్చటను గూడ నొకపత్రిక వ్యతిరేకవిమర్శను వ్రాసెను. అనేకమందిపౌరులతోని ప్రశంసించుటయు, ఎచ్చటెచ్చటనో వ్యతిరేకముగా వ్రాయుటయు మంచిదిగ నే యెన్నదగును. రవీంద్రుగా రమెరికాలో చేలము వింత ప్రదర్శకుడేగాక నిత్యలోపాధ్యాయుడుగ గ్రహింపబడుచున్నటు లిందువలన తెలియుచున్నది. "మాడరను రివ్యూ" మాసపత్రిక.

ప్రొఫసరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

దినములు			
గుంటూరు	8-5-17 to 10-5-17	3	"
తెనాలి	11-5-17 ,, 14-5-17	4	"
ఏలూరు	15-5-17 ,, 18-5-17	4	"
నెంటపాడు	20-5-17 ,, 22-5-17	3	"
తణుకు	24-5-17 ,, 26-5-17	3	"
అత్తిలి	28-5-17	1	"
ఆకువీడు	30-5-17 ,, 31-5-17	2	"
భీమవరం	2-6-17 ,, 3-6-17	2	"
నరసాపురం	5-6-17 ,, 7-6-17	3	"

నోటీసు

కృష్ణా డి॥ నూజీవీడు తాలూకాలో చేరిన మేమూరు యెస్టేటు రాణీగారయిన లేటు శ్రీ రాజా వేంకటరాజ గోపాలవెంకయ్యమ్మారావు బహద్దరు జమీందారికిగారు ది 30-1-1899 తారీఖున వ్రాయించి యిప్పించిన విల్లు (Will) దాఖలా ఆమెగారి యెస్టేటును (Administer అడ్మినిస్టరు చేయించి తమకు రావలసిన (Legacy) ని రాబట్టుకొనుటకు యేలూరు కాపురస్థులు లక్కరాజు బాపయ్యగారు బెజవాడ సబుకోర్టు ఫయిలు O. S. No 88 రున సదరు రాణీగారి యెస్టేటు స్వాధీనం పొంది వుండిన శ్రీ మీర్జాపురం, & వుయ్యూరు యెస్టేట్ల జమీందార్లు గార్లు మీదను దావా తెచ్చివున్నారు. సదరు దావా అందరి (Lagates) తరపున (Representative suit) గా దాఖలు చేయబడినదయి యున్నది ఇందు విషయము సదరు విల్లు దాఖలా తక్కిన (Lagates) కున్న వారి (Assignees) కున్న నోటీసు నిమిత్తం ది 25-7-17 తారీఖు వాయిదా నియమించబడి యున్నది. కాబట్టి సదరు వాయిదా తేదిన తక్కిన (Lagates) కున్న వారి (Assignees) కున్న యేమయిన ఆక్షేపణలు వున్నయెడల బెజవాడ సబుకోర్టు వారికి విశదపరుచు కొనుటకు ఇందు మూలముగా తెలియ పరచడమయినది.

బెజవాడ) యల్లంరాజు శాస్త్రిలు B.A., B.L.,
5-5-17.) (775) High Court vakil.

శేకుమానులు అమ్మకపు నోటీసు.

అరచేతిలో విశ్వర్యము. ధన మాజ్జించుటకు రాజమార్గము. త్వరితపడుడు.

సెంట్రల్ ప్రొవిన్సులలో గోదావరిజిల్లా సరిహద్దుగల శ్రీ బస్తరు రాజ్యములో దంతివారా డివిజనులో కున్యాకొండపర్వతాలో శ్రీ సర్కారు వల్ల పంకలుగా తయారుచేయించబడిన శేకుమానులు వెయ్యివున్నవి. అవి వున్నస్థలమునుండి శబరినదిమీద వున్న చీకుపల్లిరేవుకు 40,45 మైళ్లదూరము వున్నది. సదరు చీకుపల్లినుండినది మీదుగా కూనవరంవద్ద గోదావరినదికి తీసికొని వెళ్లవచ్చును. సదరుమానులు 3 అడుగుల 6 అంగుళములు మొదలు 5 అడుగుల చిల్లరవరకు కై వారము గలిగి వున్నవి. కొనేవారు తప్పిలు భాగట్టవిషయమై శ్రీ బస్తరు రాజ్యము ఫారెస్టు ఆఫీసరు వారికి జగదల్ పురం వ్రాసి సంపాదించవలెను.

చి. డి. జ్యోషి,
ఫారెస్టు ఆఫీసరు.
(777)

జాతీయ మహాసభాద్యమసంఘము

ప్రథమ ప్రచురణము.

కడచిన శీతకాలమునందు లక్షోన్మగమున నొక పెద్ద కాలయందు అన్నితరగతుల జనులు, ధనికులు, పేదలు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, జైనులు, శిక్షులు, పార్శ్వీలు, క్రైస్తవులు అనేకవేలమంది సమావేశమై భరతవర్షమునకు మంచివిద్య, మంచివ్యాపారము, మంచి పరిశ్రమలు, మంచి ఆహారసౌకర్యములు, వ్యవసాయజనులకు మంచి వసతిగృహములు, అందరికి సౌఖ్యసంపన్నతలు కలుగునట్లు భరతవర్షపు అభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని సభ చేసిరి. హిందూదేశీయులే హిందూదేశ వ్యవహారములను విచారించు కొను నట్లు ఏర్పడి, ప్రజలు తమ ప్రతినిధుల సభికముగా నెన్నుకొని వారిచే తమ దేశవ్యవహారములను పరిష్కరించు కొననట్లు చేసిన యెడల, హిందూదేశ పరిస్థితులు మరింత బాగుగా నుండునని సభవారు నిశ్చయించిరి. ఒకరి గృహవ్యవస్థలను ఇరుగుపొరుగు వారు విచారించుట కంటె, ఇంటి యజమానుడు తనంతటతానే విచారించుకొన గలిగినయెడల గృహము మఱింత చక్కగా పాలింపబడు ననుటకు అభ్యంతరము లేమియు నుండవు. ఇట్లే జాతీయమహాసభవారును మహమ్మదీయ మహాసభ వారును కలసి తర్కించి, పరిపాలనా విధానపునస్సంస్కరణమునందు చక్కగను విశేషబుద్ధి కుశలతతోను పనిచేయగలరని తాము నిశ్చయించుకొనిన వారిని ప్రతిజ్ఞా ప్రజలును ఎన్నుకొనునట్లుక పద్ధతి నేర్పజచిరి. ప్రస్తుతము పురపాలనా సంఘములును, జిల్లాతాలూకా బోర్డులును (400 లకులమంది ప్రజలుగల) చెన్న పురి రాజధాని లో కొందఱును కలసి కాసనసభలో 9 మందిని మాత్రమెన్నుకొందురు. ఈ కాసన సభవారేర్పజచిన సభ్యులునే మనము ఆచరించవలెను. వారు నిర్ణయించినపన్నులనే మనముకట్టుచుండవలయును. జమీందారులును భూస్వాములును 5 గురు ప్రతినిధుల నెన్నుకొందురు. చెన్న పురి నగరపాలన సంఘము వారును, చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయమువారును యొక ప్రతినిధిని నియమించెదరు. మహమ్మదీయులు ఇద్దఱిని, మద్రాసు వాణిజ్య (ఇంగ్లీషు) సంఘమువారును, మద్రాసు వర్తకసంఘమువారును, తోటల యజమానుల సంఘమును యొక సభ్యు నెన్నుకొందురు. ఈ ప్రతినిధుల సంఖ్య ఇంతవఱకు 21 యైవది. వీరుగాక ప్రభుత్వమువారు 27 మంది సభ్యులను నియమించుదురు. గవర్నరు స్వయముగా నొక సభ్యుడుగ నుండును. ప్రజాప్రతినిధులుగ నుండు 21 మందిలో హిందూదేశీయులు 16 మందియో 17 మందియో యుండురు. తక్కిన 4 గురో 5 గురో పాశ్చాత్యులు. ఈ 16 లేక 17 మంది (హిందూ ప్రజాప్రతినిధులు)లో కొందఱు అటవీ సంబంధములగు చట్టములను సంస్కరించి పశువులకు బీడులను, కలపలను, వంటచెయ్యను, ఆకు ఎలుపును వృద్ధిచేయుటకును, కంచెలులేని భూమిమీదికి ఒకరి పశువులు పోయిన ఎడల శిక్ష లేకుండ ఏర్పాటుచేయుటకును ప్రయత్నింప గలుగుదురు. మరొకరు నీటిపారుదల పనులను మోయునను క్రిందకి తీసికొనిరా బ్రయత్నింప గలుగుదురు. ఇంకొకరు భూమిశిస్తులను ఎక్కువ కాకుండ ప్రయత్నింప నోపుదురు. కాని కాసనసభలో వీరిసంఖ్య అత్యల్పముగా నున్నందున వీరి ప్రయత్నములన్నియు విఫలములగుచుండును. కనుకనే జాతీయ మహాసభవారును మహమ్మదీయ సభవారును తీర్మానించి ఇట్లు ఏర్పజచిరి. మనరాజధానివంటి పెద్దరాజధానికి కాసనసభలో అధము 125 మంది యైన సభ్యు లుండవలెను. వీరిలో 100 మంది ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడవలెను. ఎన్నిక విషయమున ప్రజలకు సాధ్యమైనంత ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము ఉండవలెను. ఇప్పుడున్నట్లు ఇద్దఱిగాక వీరిలో 15 మందిని మహమ్మదీయులు తమ ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనవలెను. తక్కిన 25 మందిని ప్రభుత్వమువారు నియమింపవలెను. ఇట్టి ఏర్పాటు మాలముననే మీకు నిజమైన ప్రాతినిధ్య ముండును. బాగుగా ప్రజాసేవ చేయగలవారని మీ కంటె నమ్మకము గలవో వారినే మీరెన్నుకొందురు. బ్రాహ్మణ కుత్రిము వైశ్య శూద్ర పంచములలో నెవ్వరైన నేమి, ఇష్టము వచ్చిన కులము వానిని, ఏ కులము లేని వానిని గూడ మీ ప్రతినిధిగా నెన్నుకొనవచ్చును. మలబారులోని వారు సంబూద్రీనో నాయుదనో తియ్యనో ఎవ్వనియైనను ఎన్నుకొనవచ్చును. మీజాతివారికంటె బాగుగ మీ తరపున పని చేయగలడని మీకు నమ్మక మున్న ఎడల అట్లగేయజాలి వానిని గూడ మీరెన్నుకొనవచ్చును!

మీరుసక్రమముగా నెన్నుకొనినవెనుక వీరును, ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయించబడిన 25 మందియును కలసి కాసన సభయగుదురు. వీరిందఱును 5 సంవత్సరముల కాలము వఱకు రాజధానిలోని వ్యవహారములను గూర్చి విచారించుచుండురు. ఈ 5 సంవత్సరములు గడచిన వెనుక మీరు మఱివారిచే ఎన్నుకొనవచ్చును. లేకున్న మీయిష్టము వచ్చినట్లు ఇంకొకరి నెన్నుకొనవచ్చును. ఈ కాసన సభవారు రాజధానికి ఆగత్యులుగు వ్యయములను నిర్ణయించి ఈవ్యయములకు తగినట్లుపన్నులను ఏర్పజచుదురు. వారు చేయు పనుల కన్నిటికిని వారు మీరే జవాబుదారిగా నుండురు. మీరెన్నుకొనినవారిలో ఎవ్వరైనను మీకు తృప్తికరముగ పనిచేయనియెడల 5 సంవత్సరములు గడచిన పిమ్మట అంతకంటె యోగ్యుడగువానిని మీరు ఎన్నుకొనవచ్చును. ఈ కాసనసభ్యులు తమలో తామే కొందఱి నెన్నుకొని గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహకవర్గమున చేర్చెదరు. వీరి సంఖ్య గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహకవర్గమున సగముగా నుండవలెను. వీరిందఱును హిందూదేశీయులే యై యుండవలెను. తక్కినవారిని గవర్నరుగారే నియమించుదురు. కాని బలవంతముగా కారణములేనిది నీ విలు సర్వీసు లో ని వారి నెన్నుకొను నియమింప గూడదు. ప్రజలకు జవాబుదారి కాకుండ ప్రతిదినమును పరిపాలనముచేయు ఉద్యోగులు నిశ్చయముగా రాజకీయచర్య, వ్యాయము మున్నగువాని నేర్పజచి పనిచేయుచుటకు తగినవారు కారని అనుభవమువలన తెలిసినది. ఇంగ్లండునందు సివిల్ సర్వీసులోనివా డెవ్వడును పార్లమెంటు సభాసభ్యునిగా నియమింపబడడు. కాసనసభలో గవర్నరుగారే ఎవ్వరితోను సంబంధము లేక అభ్యర్థులుగా నుండవలెను. గనుక వారు సభయందు పాలు తీసి కొనగూడదు. ప్రజాప్రతినిధుల ప్రశ్నోత్తరములందును చర్చలయందును అభ్యంతరము గలిగింపగూడదు. కార్యనిర్వాహక సభవారు అంగీకరింపజాలని తీర్మానమును కాసనసభవారు రామోదించినయెడల, గవర్నరుగారు దానిని ఒక సంవత్సరము వఱకు ఆములులోనికి దీసికొని రాకుండ చేయవచ్చును. కాని ఆపరి సంవత్సరముందును కాసనసభవారు తీర్మానమునే ఆమోదించినయెడల, కార్యనిర్వాహక సభవారును దానిని తప్పక ఆమోదించి ఆచరణకు తేవలెను. సాముక్తి సంబంధించిన విల్లులను తీసివేయుటకు గవర్నరుగారి కధికారముండదు. ప్రజాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ తీర్మానమును చేసినను, కార్యనిర్వాహక సభవారు బలవంతముగా ఆమోదించినయెడల, కాసన సభ్యులు దానికి ప్రతికారము చేయవలెను. మీరెన్నుకొను వారే గల ఇట్టి కాసనసభ మీకున్నయెడల, మీ వ్యవహారములు బాగుగా చక్కబెట్టబడును. మహాపయోగకరముగనని మీకు తోచిన లాభంకు నెటితెల్పంతు పద్ధతి నే మీరు ఏర్పజచుకొనవచ్చును. అటవీ కాసనములను అంత కఠినములు గాకుండునట్లు మీరే సంస్కరించుకొని అటవీ పరిపాలనమును గ్రామపంచాయతుల అధీనముక్రింద నుండునట్లు చేయవచ్చును. ప్రతి గ్రామవాసులును పూర్వీకులవలె, తమ గ్రామపంచాయతీ సభ్యులను తామే యెన్నుకొనవచ్చును. గ్రామ వ్యవహారములనన్నిటిని గ్రామపంచాయతీ సంఘమువారే పరిష్కరించుచుండురు. గ్రామకరణము, మొహతాదులు మున్నగు గ్రామోద్యోగులందఱును మనుపటివలె మీ సేవకులుగ నుండురు; గాని (ఇప్పటివలె) మీవై సభికారులుగా నుండరు. వారు మీకును, తహశీలుదారు కలెక్టరును ఉత్తరవాదులు. గ్రామపంచాయతీ సంఘమువారు నీటిపారుదల విషయములను, గ్రామోద్యోగ విషయములు చెఱువులు, కాలరాలు, రోడ్లుమున్నగు వాని విషయములను జాగ్రత్తతో విచారించుచు, గ్రామములలోతగవులను పరిష్కరించుచు, గ్రామపాతకాలల నిర్వహణమును గ్రంథ భాండాగారులను, పతనమందిరములను, ఆసుపత్రిని తనకి చేయుచు గ్రామములను సంపూర్ణసాధ్యవంతముగా చేయుటకు సర్వధా ప్రయత్నించుచుండురు. కాసనసభవారు, ప్రజాప్రతినిధులుగల స్థానికసంఘున నేర్పజచుచు విషయమునను, మాన్యమిక (సెకండరీ) ఉన్నత విషయముల సందర్భమునను సాంకేతిక (టెక్నికలు) పారిశ్రామిక విద్యుల సందర్భమునను, రాజధానిలో, లకు పురములకు బయటగల రైలువేలు కోడ్లు వసందర్భమునను, ఆసుపత్రిలు, విశ్రాంతియంగురమునను మొత్తముమీద దేశమున విశ్వవిషయముల సందర్భమునను విచారించుచు

స్వరూపాలను అనుకూలముగా ఇట్టిచేయవలెను. జేశము మఱింత భాగ్యవంతముగను, కంకు లగుదురు. దీనివలన జేశము ప్రభావంత మగునట్లు క్షే

అష్టమలైవ మహాసభ.

రాజోపు శైవమహాసభ సరసాపురము

తాలూకా మినిమించినపాడు అగ్రహారమునందు అయ్యగారి వీరేశలింగముగారు జరుపుట కాహ్వానముచేసిరి. సభ నైశాఖ బహుళ ద్వాదశి, శ్రయోదశి, చతుర్దశీలకు సరియైన మేము 18, 19, 20 వ తేమలందు జరుగునటు లేర్పాటులు చేయబడినవి. మాహేశ్వరు లందరును సభకు దయచేసి సభను జయప్రదముగ జరుపప్రార్థితులు.

నిడదవోలు రైలుస్టేషను వద్దను దిగి పాలకొల్లు కాలనమీద గల మారుపేట మీదుగ మినిమించినపాడునకు మార్గము.

వాతావరణస్థితి

1917 సం॥ మే 8-వ తేది మంగళవారము.

ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటలలో లుల్, నీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము.	
		అధికముగ	తక్కువగా
గోపాలపురము	29.744	89.9 72.7	1.50 1.12
వాల్తేరు	29.786	85.6 76.8	0.05 0.97
కాకినాడ	29.776	86.6 71.7	0.02 1.49
బందరు	29.752	92.6 76.8	0.85 0.73
గుంటూరు	...	98.7 77.0	0.36 0.85
నెల్లూరు	29.760	10.18 80.2	0.05 0.49
చుదాసు	29.795	97.2 80.1	0.03 0.68
కడప	29.806	95.3 77.2	0.38 0.84
నాగపట్టణము	29.824	95.2 79.3	0.40 0.95
కొలంబూ	29.846	86.2 75.5	7.56 12.59
తిరువనంతపురము	29.862	87.0 76.0	0.83 6.34
కొచ్చికోట	29.853	89.9 75.2	3.77 6.66
కల్లికోట	29.832	88.4 73.5	0.63 5.10
మంగళూరు	29.838	94.0 76.2	0.05 1.81
బొంబాయి	29.815	90.4 80.1	0.01 0.17
హైదరాబాదు	29.769	95.7 76.0	2.17 1.19
అనంతపురము	...	99.0 75.6	2.07 0.95
బళ్లారి	29.806	97.8 73.7	0.67 1.25
కర్నూలు	29.792	99.2 79.6	0.55 0.98
కడప	29.791	10.21 83.4	0.46 0.61
బెంగుళూరు	29.812	89.7 64.8	3.42 2.23
కొడైకనూరు	22.762	68.5 51.0	3.28 5.69
ఉదకమండలము	22.980	71.6 42.4	1.94 4.57
కోయంబత్తూరు	29.828	96.0 68.8	0.73 2.34
నెల్లూరు	29.782	100.4 77.0	0.38 2.08
నేలము	29.816	101.0 75.9	0.61 3.07
తిరుచనాపల్లి	29.824	100.2 78.7	0.90 2.56
పుదుకోట	29.822	99.2 78.9	0.80 2.01
మధుర	29.810	98.1 77.0	2.88 3.05
తిరువల్వేలి	...	...	0.84 3.51

బంగళాఖాతమున కుత్తరమునందు శ్రీ

మహా

విషయానుక్రమణిక.

జాతీయ వాణిజ్య సంఘము	2
ప్రధాన వ్యాసము	3
యంత్రాగారము	4
ముఖ్య సమాచారములు	5
బరోపామహాసంగ్రామము	6-7
విదేశీయ వార్తలు	8
ప్రత్యక్షము	9
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదులు	10-11-12
కలకత్తాలో చుట్టూ పుట్టినవారు	13

యుద్ధ స్థితి.

"జర్మను ముఖమునకు ప్రబలమైన కంపము గలిగినది. ఆంగ్ల పరామర్శల యవస్థలను నాపుట కపారమైన ప్రయత్నము లవసరము. ఆంగ్లేయుల ఖరీదల విమానముల ట్యాంకుల బలమును ప్రతిఘటించుట దుష్కర్మము"

ఆని జర్మను వార్తాపత్రిక తెలిపిన భావము యుద్ధస్థితిని బాగుగ దెలుపుచున్నది. వర్తమాన సంవత్సరమునందు ఏపిలు మాసాదినుండియును యుద్ధస్థితిని విమర్శించెడివారల కొక సిద్ధాంతము వ్యక్తమగుచున్నది. ఆంగ్లేయులు పరాసులు వారి బలము నేప్రదేశమునందు కేంద్రీకృతము చేసినను నా ప్రదేశమునందు మిత్రమండలి బలము వ్యక్తమగుచున్నది. మిత్రమండలికి స్వాధీనమైన ప్రదేశమునందు వారిని వెడలగొట్టుటకు జర్మనులకు సాధ్యమగుట లేదు. జర్మను సేనానాయకులు మిత్రమండలికి సత్తెనైన స్థానముల నాక్రమించుకొనుటకై చేసిన ప్రయత్నములు విఫలము లగుచున్నవి. కాని సఫలము లగుటలేదు. జర్మనులు బ్రిటీషు సైన్యముల పురోగమనమును అగ్రాసు-కాంబ్రయి ముఖమున నిరోధించుట కప్రతిమానమైన ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. అగ్రాసు - కాంబ్రయి రక్షక పంక్తికి రక్షణమునందు గల బుల్లెకోర్టు క్వీంటు ప్రాంతములందు ప్రబలమైన యుద్ధము ప్రవర్తించుచున్నది. అగ్రాసు - కాంబ్రయి మార్గమునకును బుల్లెకోర్టు క్వీంటునకును ఆరువైళ్ల దూరము గలదు. క్వీంటు సత్తెనైన అగ్రాసు - కాంబ్రయి రక్షక మార్గమును రక్షించుకొనుట జర్మనులకు దుర్లభమగును. బుల్లెకోర్టు-క్వీంటు స్వాధీనము గాకుండుట జర్మనులు చేయుచున్న ప్రయత్నముల ఫలమధికముననే విదితము గాగలదు. అగ్రాసు

చేయుట సాధ్యమని నమ్మిరి. కాని సర్వ డగ్లసు హాయిగు హిండ్స్ ఫర్ గారి యాహాను కొనసాగ నియ్యలేదు. బ్రిటీషు సైన్యముల తీవ్రపురోగ మనము హిండ్స్ ఫర్ గారి తంత్రమును భేదించినది. డౌవలు ప్రస్థమునందు రక్షకస్థానములను నిర్మించుటకు మిత్రమండలి పురోగమనమున కాటంకములను గల్గించుట యవసరమైనది. ఈ ప్రయోజనమును సాధించుటకై హిండ్స్ ఫర్ రక్షకసైన్యములను బలిగొట్టుచున్నటులు తెలియుచున్నది. జర్మనుల కపారమైన వ్యవస్థ గలుగుచున్న దని యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. హిండ్స్ ఫర్ నకు విలంబన తంత్రము నవలంబించుట విజయమునకు గాకపోయినను మిత్రమండలి ప్రస్థానము నాపుట కవసరము. విలంబన తంత్రమువలన సంధి సాధ్యమని జర్మనులు తలచుచున్నారు. విలంబనతంత్ర మెంతవరకు సాధ్యమో కాలము నిర్ణయింపగలదు.

పరాసు ముఖము. పడమటి రంగమునందు సెయిటు క్వీంటు యునున కుత్తరభాగమునందలి బ్రిటీషు ముఖము నందునలె దక్షిణభాగము నందును పరాసుల పురోగమనమును జర్మనులు మహాబలములతో ప్రతిఘటించు చున్నారు. క్రెయోను ప్రస్థమును పరాసులు స్వాధీనము చేసికొనిరి. క్రెయోనునకు తూర్పునను మెయిన్ - డి - డేమి ప్రస్థమును సెయి రము పరాసుల స్వాధీనము చేసికొనిరి. ఈ ముఖమునందు లాఫెక్స్ నుండి క్రెయోనువరకును ఆరు మైళ్ల ముఖమునందు జర్మనుల రక్షక పంక్తిని పరాసులు స్వాధీనము చేసికొనిరి. అయితేటిలోయ నివాసము దుర్లభము చేయగల గుట్టలు పరాసులకు సాధ్యమైనవి. లాఫెక్స్ నకు తీరమునందు జర్మనులు పరాసులనుండి కొన్ని స్థానముల నాక్రమించుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని ప్రయోజనము గలుగలేదు. మెయిన్ - డి - డేమి ప్రస్థమునందు గల తిఖరము పరాసుల కేసునందు ఉన్నది. పరాసుల వశమునందుగల స్థానములను స్వాధీనము చేసికొనుట జర్మనులకు సాధ్యము గాలేదు. మేంపెయిను తీర్పుప్రాంతములందు ఫిరంగుల ద్వంద్వ యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మనుల విజయప్రయత్నములు సఫలము గాలేదు. పరాసులు వారికి స్వాధీనమైన స్థానములను సురక్షితము చేసికొనుచున్నారు. పరాసులు గతించిన నాలుగుదినములందును 9000 జర్మను ఖైదీలను స్వాధీనముచేసికొనగలిగిరి. పడమటిరంగమునందు మిత్రమండలి ప్రబలుటకును శత్రుపక్షము తగ్గుటకును గల కారణము వ్యాపాదిని తెలిపినటులు వారి ఫిరంగుల విమానముల ట్యాంకుల ప్రాబల్యమని విదితమగుచున్నది.

జర్మనుల ప్రతిఘటన సామర్థ్యము. జర్మనుల ప్రతిఘటన సామర్థ్యము క్రమక్రమముగ తగ్గుచున్న దని వర్తమాన సంవత్సర క్షణమువలన విదితమగుచున్నది. ద్రవ్యము యుద్ధసైన్యములు ప్రస్తుతము మిత్రమండలి కనుకూలమగుచున్నవి. అమెరికా ప్రవేశమువలన నాయముము హెచ్చుచున్నది. జర్మనుల కీ విషయము మిత్రమండలికి గల ప్రతిపత్తి గలుగుటయు. విజయసాధనమైన సంతకబల నిర్ణయభంగము నున్నది. హిండ్స్ ఫర్ మిత్రగమనము నాపుటకు సైన్యము వంతముచేయుచున్నటులు వార్తలు తెలుపజున్నది. హిండ్స్ ఫర్ సైన్యవాకచునని నమ్ముటకు ఏలులేదు. ప్రస్తుతము సేనాధ్యక్షుడు స్వీయ

బలతయమున కంగీకరించునని విశ్వసించుటకు ఏలులేదు. జర్మను సేనాధ్యక్షుడు సైన్యవివాశనమున కంగీకరించుటకు విలంబనతంత్రము మూలముగ నున్నది. విలంబనతంత్రము వలనను డౌవెయి రక్షకావళిని సిద్ధము చేయవచ్చును. సాకాశంహరతంత్రము వ్యాప్తిమై బ్రిటీషు ప్రజలను లోకమును భయభ్రాంతులను జేయవచ్చును. బ్రిటీషు ప్రజలు నిర్ణయింపవలసిన ముఖ్యమైన సమస్య సాకాశంహర సమస్యయే యున్నది. ఆ సమస్యను సాధించుట యందు కాలహరణ మేర్పడిన కొలది జర్మనుల విజయమున కనుకూలమని జర్మనులు నమ్ముచున్నారు. ఈ సిద్ధాంతమునందలి సత్యాసత్యములను కాలము నిర్ణయింపవలసి యున్నది. వర్తమానకాలమునందే కారణముననో జర్మనులు విలంబనతంత్రము నవలంబించుచున్నారని పారీ యవస్థాందమును బరిశీలించిన స్పష్టమగుచున్నది. ఇదియును ననుకూలమని మిత్రమండలి యుద్ధతంత్రములు నమ్ముచున్నారు. జర్మనులకు గలుగుచున్న సైన్యసప్తము వారికి దుర్బలత్వమును గలిగించును. ఈ దుర్బలత్వము వృద్ధియైనకొలది మిత్రమండలి సైన్యములు క్రెయోను-లయోను-డౌవయి ప్రస్థముల నాక్రమించుకొనిన తరువాతను వారి పురోగమనము సులభసాధ్యము గాగలదు. ఏ విధమున జూచినను పడమటిరంగప్రస్థానము మిత్రమండలికి సంపూర్ణముగ ననుకూలముగ నున్నదని విదితమగుచున్నది. మిత్రమండలి పురోగమనమునందు విలంబన మేర్పడుటయందు విచిత్రమేమియును లేదు. ఒక సంవత్సరమునందు 1200 చదరపుమైళ్లు భూమిని మిత్రమండలి తిరిగి స్వాధీనముచేసికొనుట మహాతీర్థము గాని స్వల్పకార్యము గాదు.

ఇతర రంగములు. మిత్రమండలికి రుష్యా రంగము సంతాపమునకు గరణంబగుచున్నది. రుష్యా మంత్ర మిలికోవు రుష్యా రాజ్యము మిత్రమండలితో గలిసి పోరునని ప్రకటించెను. పెట్రోగ్రాడు సైన్యమున కధ్యక్షుడైన కార్నిలోవు జర్మనులు పెట్రోగ్రాడును ముట్టడించుటకై ప్రయత్నములను జేయుచున్నారని తెలియజేసెను. లిజానందు స్త్రీమరులు సిద్ధముగ నున్న వనియును మంచు కరగినతోడనే పెట్రోగ్రాడునకు సహాయము జర్మను సైన్యములు దిగి పెట్రోగ్రాడుమీదికి వెడలు ననియును తెలియుచున్నది. తూర్పురంగమునందు జర్మను లేమిచేయునది యను నిర్ణయించుట కాధారము లేవియును లేవు. మెసపొటేమియ ఫలస్తీరు రంగములందు సంగ్రామక్రమము మిత్రమండలి కనుకూలముగ నున్నది. గతవారమునందీ రంగమునందు విశేషము లేవియును లేవు. సమద్రరంగమునందు జలాంతగ్రాముల యుద్ధము తగ్గుటలేదు. జర్మనులు ప్రతివారము 30 నుండి 40 వరకు మిత్రమండలి నౌకలను ముంచుచున్నారు. జలాంతగ్రాముల సమస్యను నిర్ణయించుట కమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములందును బ్రిటీషు ద్వీపములందును విశేషమైన ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. ఈ సమస్య నిర్ణయమైన యుద్ధము పరిసమాప్తి గాగలదు. ఈ సమస్యను అమెరికానాకా శాఖాధికారులు నిర్ణయించినటులు నేటి తంత్రవార్తయందు గలదు. దాని సత్యాసత్యములు యందు తెలియగలవు.

అమెరికా-అంతర్గాముల బాధ.

అంతర్గాములను బాధలను కష్టించుటకు అమెరికా నాకాయపదేశక సంఘమువారు క్రొత్తమార్గములను పన్నుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది. ఇప్పటికి వారు పరిశోధనములలో బొందిన జనులు చాల తృప్తికరముగ నున్నట్లు. ఈసమస్య పరిష్కరింపబడినదియే యని అమెరికా వద్దను నేడొక తంత్రీవాత్త వచ్చినది. ఈనాకా యువదేశక సంఘములో సుప్రసిద్ధ ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులగు ఎడిసన్ గారు గలరు. ఈయన జర్మనీ సంహారణోపాయములలో క్రొత్త పద్ధతు లేవియు లేకుండుటకు జూచి కొన్ని నాశనకరములను యాశాభంగమును దెలిపిరి. రసాయన శాస్త్రమును మొట్టమొదట నుండియు ఎక్కువ శ్రద్ధతో నభ్యసించిన జర్మనులు నూతన మారణోపాయములను పన్నుకుండుట చిత్రముని నెలవిచ్చిరి. “విష వాయుప్రయోగ మందరికి దెలిసినదియే. అంతర్గాములను యుద్ధమునకు ముందన్న దేశములవారును కట్టి యే యున్నారు. వానిని విరివిగా జగ్గును లుపయోగించుట తప్ప మరేమి క్రొత్తయు నందులేదు. ఆకాశవిమానము లందరి కిని గలవు. జె మెలినులలని లాభ మంతగా ప్రయత్నముకాలేదు. ఉడుకుడుకు ద్రావకములను కందకములలో బోయ వచ్చునని లోకమునందందరికిని దెలిసిన సంగతియే. ఇక ఈ యుద్ధములో రసాయనశాస్త్ర వేత్తలగు జర్మనులు క్రొత్తగా గని పెట్టిన సంహారతంత్ర మేదియు గానరాదు” అని ఎడిసన్ గారు ఒక ప్రతికా ప్రతినిధితో బలికియుండిరి. “అమెరికా యుద్ధములోనికి దిగిన వో మీ చేమి చేయుదురు?” అని ప్రతినిధి యడిగెను. “మేమేమి చేయుదుమో యిప్పుడు చెప్పను గాని, అంతర్గాముల రూపు మాపుటయందు మిత్రముండలేదని అసహాయస్థితిలో నుండమని” ఆయన జవాబిచ్చెను. ఇప్పుడు ఈ ఎడిసన్ గారి ఆంతర్గాములను నశింపజేయుటకేదో యుపాయమును పన్నినాడని చెప్పవచ్చును. ఎడిసన్ గారి బుద్ధి కుశలతచే త్వరలో ఈ అంతర్గాముల పక్ష కర్తవ్యము మిత్రముండలేని వేధించుచున్న పెద్దదను మంతరింపగలదు. “మీరేమయిన క్రొత్తమార్గము తంత్రములను పన్ను గలరాయని” ప్రతినిధి యడిగినప్పుడు “నాదేశము యుద్ధములోనికి దిగినతరువాత”నని ఎడిసన్ గారు పలికి యుండిరి. రసాయనశాస్త్ర వేత్తలగు ఈయనభావులు శత్రుమండలిని సంహరించుట కిప్పుడు ఏయహాయత్రయములను నిర్మించునో చూడవలసి యున్నది.

కార్మికులు ప్రభువుగారు

కార్మికులు ప్రభువుగారు సామ్రాజ్యముని మన్ననకుపాత్రులైరిని వినుట కంతయు సంతసము నందుచున్నాము. ప్రభువుగారు నిష్పక్షపాత చేతకొనుటకు ఉదారభావులును కలతెం గుదాదిపుచ్చక ధారాళముగ స్థితిగతులను ప్రజల కెరిగించి వారి యభిప్రాయములను గ్రహించి సాధ్యమగుసంతకమును ప్రజాభి ప్రాయాను గుణ్యముగ పాలన మొనరింప వలెను దృఢ సంకల్పము గల వారును నిర్మల హృదయులును న్యాయపక్షపాతులును సహజ కరుణామయులు నగుటచే భారతీయుల పరిపూర్ణకృతజ్ఞతా విశ్వాసములను చూచగలగిరి. ఆధికార బలమున తాత్కాలికముగ నెల్లరును గౌరవింపబడుదురు. వారి అను గ్రహము నవేక్షించు వారి యర్హతలను బడయుచుందురు. విందులును పీడ్మోలులును జరుగుచుండునుగాని తరతరములుగ పురుషాంతరములు గడచువలెను స్మరింప బడు పాలకుల సంఖ్యచాల స్వల్పము. దేశభాంధవులను తదవస్థలగుడ మనముస్మరింపకుండలేము; గాని భావములు మాత్రము విపరీతములు. దేశభాంధవులను స్మరించునపుడు శరీరము కృతజ్ఞతాకర్మలను పులకితమగుచుండును. తదవస్థలను స్మరించునపుడు ఆగ్రహప్రకంపితమగుచుండును. ఇట్లుభారతీయుల పరిపూర్ణవిశ్వాసమునకు పాత్రులైన వారిలో నవీనముగ మనదేశమును విడచిన వారిలో హర్షింజి కార్మికులైపురుషులగ్రాహకములకంటెండుచున్నారనుచు, మహాసామ్రాజ్య భారము వహించుటచే హర్షింజి ప్రభువుగూడ కొన్ని కొన్ని విషయములందు కార్మికులు ప్రభువువలె ధారాళముగ తన మనోభావమును ప్రజల కెరింపజాలక పోయెను గాని మొత్తముమీద వీరుపురుషుల దేశభాంధవులనుట నిస్సంశయము. వీరిలో ప్రజలచుకు హానిక పాలయ్యుత దాగ్రహ లేకమైన లేకుండ హర్షింజిప్రభువు మహాపకార మొనరించుట మరువదగని విషయము. కార్మికులైపురుషులు మనదేశమునకు రాజప్రతినిధియునుహర్షింజిప్రభువుఇండియామంత్రియునుగూడ నగుట తలపించెనేని అని మహాపదము. భగవంతు డట్లు సంకల్పించు గాక యని మనుష్యావ్యక్తుల కోరదము. “ప్రజల కన్నబిడ్డలవలె నేలు ప్రభు” డనెడు పేరేచేపట్ల సాధ్యమగుచున్నదో అట్టి జాతి సార్వభౌము డిట్లుగ్రహించుగాలి!

విద్యార్థులు - రాజకీయపథులు

కళాశాల తాగుతులలో జరుపుచున్న విద్యార్థులు రాజకీయపథులకు వెళ్లరాదనియు, అందు ప్రసంగింపకూడదనియు, విద్యార్థులభాగి కారుల యుద్దేశములో ఆక్షేపణీయమని తోచిన ఏ యుద్ధములలోను వారు భోక్తయు కలగజేసికొనరా దనియు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినట్లు సోత్ ఆఫ్ ఇండియా అబ్స్యర్వేషత్రిక్ వ్రాయుచున్నది. చెన్నపురి వారతనమువారి మాటలకు వాదాప్రతికలకన్నింటికి నేలపంపలేదో తెలియజేస్తున్నది. ఒక సభయొక్క యుద్దేశములనుమాత్రమే చూడక ఆ సభలో మాటలాడు మనుష్యులు గూడ నెట్టివాలో విద్యాలయాధికారులు కనిపెట్టి చర్య నడపవచ్చునని ఆజ్ఞాపించుచున్నారు. విద్యార్థులకు పాడుచేయుచున్న సమితులు గాని, ఉపన్యాసకులు గాని, ఈ రాజధానియందు కనిపించక పోయినట్లు క్రిమితి ఔరంటు ప్రభువుల వివాదముగూలు సమితులమీదను ఈ బాణము ప్రయోగింపబడినదనుట స్పష్టము. ఔరంటు, అగంటు, వాడియా, రామస్వామయ్యగారు విద్యార్థులను రాజకీయములలోనికి లాగి, హామురూలు సమితులలో కేర్చి పాడుచేయుచున్నారని చెప్పట సాహసము. లోకమునందన్ని దేశములలోను కళాశాల విద్యార్థులు రాజకీయపథులకు వెళ్లి జ్ఞానమును ఉపార్జించుట ఆచారము. అదేమి విపరీతమో గాని ఎటువంటి నిరపరాధమయిన సభలో నయినను కొందరు రాజద్రోహమునే ఆహ్వానించుచుండురు. ఇట్టిహామోచించవారికి సి. ఐ. డి. వారి రిపోర్టులు బాగుగ తోడ్పడుచున్నవి. అందుచేత ఇట్టి ఉత్తరవులు జారీ యగుచున్నవి. మదరాసు ప్రభుత్వమువారి ఈ యుత్తరవు కేవలము అనవరము. ఇదివరకే విద్యార్థులు వారి కళన బంధములచే బంధింపబడిన విద్యార్థులకున్న కొద్దిపాటి స్వాతంత్ర్యమును సయితము ఇది రద్దుచేయుచున్నది. ఈస్వతంత్ర్యములను అన్ని ద్వారములను మూసివేయుటచే వారతనమువారు విద్యార్థులకు రాజకీయము లనిన మరొక ఆశను గలుగజేసి తమ యుద్దేశములకే భంగమును కలిగించుకొనుచున్నారను భయము గలుగుచున్నది.

మొరూరు విశ్వవిద్యాలయము

మొరూరు విశ్వవిద్యాలయము గత సంవత్సరమునందు ప్రాతపక్షములననుసరించి స్థాపింపబడినది నీ సంవత్సరమునందు ఎంజీరింగు శాఖను స్థాపించుటయందు నూతన మార్గము నవలంబించుట కుత్సాహముగా నున్నది. ప్రదేశపరిక్షయము భౌతికశాస్త్రమును రసాయనిక శాస్త్రమును గణితశాస్త్రమును నభ్యసించియున్నట్లులైన వారు ఎంజీరింగు పరీక్షనుజనువుట కర్హులు. విద్యార్థులనుమేరెడి కాలము నాలుగుసంవత్సరములకు నియమింప బడినది. ఈ నాలుగుసంవత్సరములందును సిద్ధాంత భాగమునే కాకను నమస్తాభాగమును సయితము విద్యార్థులభ్యసించెదరు. మొదటి రెండు సంవత్సరములందును సామాన్యమైన ఎంజీరింగు విద్య నేర్వవలయును. తరువాతను వారి యభిరుచికి సామర్థ్యమునకును దగినరీతిని 1. సివిల్ 2. మెకేనికల్ 3. ఎలెక్ట్రిక్ లు ఎంజీరింగు నేర్వవలయును. ఇందుకల నను విద్యార్థులకును దేశమునకు ను లాభము గలుగ గలదు. విద్యార్థులు కేవలము ఆంగ్లసాహిత్యమును గడించుటకై వినియోగించెడి కాలపరిమితి తగ్గినది. పరిశ్రమాభ్యుదయమున కనుకూలమైన విద్యార్థిక్షణము విద్యార్థులకు గలుగుచున్నది. ఈయేర్పాటుల నలనను విద్యార్థులు విరుపయోగమైన శిక్షణమును త్వరించి యుపయోగమైన శిక్షణమును బొందుటకు వీలేస్తుచున్నది. కేవలము దక్షతయునే సమైక్య బ్రీటీషు హిందూరాజ్యము నందలి విశ్వవిద్యాలయము. తమ దేశోపయోగమున కేర్పడిన యితర విశ్వవిద్యాలయములకును గల వ్యత్యస్తము వివరము గుచున్నది. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయాధికారులీ పద్ధతిని విమర్శించి యవలంబించెదరు గాత!

బాల్కరుగారి ప్రసంగము-అమెరికా ప్రతినిధులసభ

గత శనివారమునందు బాల్కరుగారి రమెరికా ప్రతినిధుల సభయందు ప్రజాస్వామ్యత్వ సంక్షేపమును గురించి గంభీరోపన్యాసమును చేసిరి. పరిపాలకును నిల్పుగారు ప్రేక్షకుల స్థానమునందు కూర్చుండి బాల్కరుగారి ప్రసంగము నాలకించిరి. ఇట్టి యుదాత్తకృత్యము ప్రజాస్వామ్య రాజ్యమునందు సాధ్యమునందు గాని రాజ్యాధిస్థిత వ్యవస్థయందు సాధ్యముగాదు. ప్రజాప్రతినిధి పాలనములకు బ్రీటీషు స్థాన్ మెంటు అమెరికా ప్రతినిధుల సభ మూలాస్థానములు. ఉభ

యసభలును ప్రజాస్వామ్యత్వ సిద్ధాంతబద్ధములు. లోకశాంతి స్థాపనమునకు ప్రజాస్వామ్యత్వ సిద్ధాంతమే సాధనము. ఇప్పుడు లోకమునందు సుముహూర్త ముదయించినది. ప్రజాస్వామ్య తల్పాలనము లన్నియును తప్పకుండు జేసినవి. కాని ప్రజాసభ్యులను నిర్మూలము చేయుటకై జర్మనులవలె దలపడిన వారెవరును. ప్రజాసభ్యులకపాయమును విజ్ఞానము వికాసముభాగ్యము కృత్రిమేసినవి. ఈ యుద్ధమునందు లోకమును సంరక్షించుటకై మనము పోరాడుచున్నాము. విజయముగలుగ గలదు.” అని బాల్కరుగారు తెలిపిరి బాల్కరుగారు రాజ్యాంగతత్వజ్ఞులు. వారి భావములు లోకమునందు గల సకల రాజ్యాంగ తంత్రజ్ఞులను నాకర్షింప గలవు. స్వరాజ్య ప్రవాసమును గోరు భారతీయులకును బాల్కరుగారి భావము లమితోత్సాహమును గలిగింప గలవు. బాల్కరుగారి భావములు యుద్ధవిద్యపాఠమునకై తెలుపబడినను ప్రజా సభ్యత్వ పాలనములకు ప్రాణకుల్యములుగ నున్నవి.

కలకత్తాయందు ఘోరహత్యలు.

వంగదేశమునందు ఘోరహత్య లింకను జరుగుచుండుట విచారకరము. హత్యలు జేయుటయందు యువజనుల యుద్దేశమును నిర్ణయించుట దుర్లభము. పిస్తోలులు మోటుబండ్లు బందిపోటులకై వినియోగపడుచున్నవి. సోదరవారము రాత్రి ఆరుగ వంగయవజనులు ఒక హైందవ నగల వస్త్రధారణుడు కాణమునకు పోయిన నగలను గొనెడి మిషుమీదను నగలను జూచుచు నిరువురి యజమానులను ఓస్త్రాలుతో కాలించి చంపి 10000 రూప్యముల నగలను దోచుకొని పోయిరి. ఇంతవరకు వారిజాడ తెలియలేదు. ఇట్టి హత్యల నాపుటకు నిష్పాధప్రవాస ముపయుక్తమైన యనుచితమని వ్రాయ సాహసించెడివా రుండజాలరు. వంగయవ జనుమార్గమును విస్తరించుట దేశక్షేమమునకు మూలము.

యుద్ధవ్యయము నిమిషక్షణము దేవాసురాజుగారు ఉదార భావముతో నొసంగిన రూ.130000 రూప్యములను కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ దొరతనమువారు స్వీకరించిరి.

వివిధ సేనాముఖముల నతిపారుమనున జరించిన గ్వాలియరు వైనికులకును వైనికోవ్యకులకును సింధియా మహారాజావారు జీతములను ఫించులను హెచ్చించిరి.

కలకత్తాలోని వైట్లఅండు కంపెనీవారు సమర్పించిన 5000 రూప్యముల విరాళమును సంయుక్త యుద్ధసంఘపు సభ్యులకు బ్రీటీషు రెడ్ క్రాసు వారును, హిందూజాతి కారులును కృతజ్ఞతతో అందుకొనిరి. ఢేరాడూసులో నున్న రెడ్ క్రాసు వైద్యశాలయందు రోగులకు పరువులను సరపరా జేయుటకు నిశ్చయించిరి.

యుద్ధానంతర సంస్కరణలను గురించి పంజాబు దేశమందు చాలదోహదము చేయబడినది. ఇంతవరకు నాలమంది ఆమోదించి పనిచేయుచున్నారు. కాని విషయములు విపులముగ ప్రజలకు తెలియలేదు. రాజా దలిజిత్తు సింగు గారు యుద్ధానంతర సంస్కరణలను గురించి ఒక విజ్ఞాప్తిని పంపిరిని లాహోరులో నున్న ప్రతికానిలేఖకును తెలియ జేయుచున్నాడు. ఈ విజ్ఞాపనమును ఇండియా కార్యదర్శిగారి కంపిరో లేక ఇండియా దొరతనమువారి కంపిరో తెలియదు. రాజా దలిజిత్తు సింగు గారు ఇండియా కార్యదర్శిగారి కథలో సభ్యుడగుటచే ఇండియా సభనుగురించి కొంచెము కేర్చుకొనుట యవసరము. యుద్ధానంతరసంస్కరణములను గురించిన వీరి యభిప్రాయములు హిందూ దేశీయులకు వినుటకు విశోదముగ నుండును. ప్రజాసేనకై రాజావారు చాల శ్రమపడిరి కోమగటమారు సందర్శనమునండి రాజాగారికి ప్రముఖత గలిగినది. వీరు ఇండియా కార్యదర్శిగారి సభలో కార్యనిర్వాహకుడుగ నియమింపబడిరి. వీరికంటె సామర్థ్యము గలిగి యున్నట్టియు ఇంతకంటె బుద్ధికుశలత గల్గినట్టియు సహకారిగ పనిచేయుచున్న మిథా అబ్బాస్ అలీఖేర్ గారి కెట్టి మర్యాదలను జరుగనేలేదు. వారి నామయామయలే బయటికి రాలేదు. వీరికి మాత్రము ‘రాజా’ బిరుదు మొసంగిరి. ఇట్టి యుద్ధానంతరసంస్కరణ విజ్ఞాపనమును సమర్పించుటకు క్రొత్త రాజబిరుదమును బడవిన ఈ మహాసభావులకు దారి జూపినవారెవరో తెలిసికొన వలసియున్నది. అని బెంగాలీపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

విరోధామహాసంగ్రహము

క్రొముల ఫేలకొరకు పోరు జరుగుట

శత్రువుల తీవ్రత - పరాసువారి క్రౌర్యము

పెట్రోగ్రాడులో శాంతవాదుల కలవరము - జనరలు ఎలక్సిపుగారి నిరసనము

(రైటరు ఏ. జె. సి.)

ఇంగ్లండు

విమానముల దాడి

లండను, మే 7:— నేటి ఉదయము శత్రువుల విమాన మొకటి లండను నగరమునకు ఈశాన్యభాగము దున్న సరిహద్దులలో 4 గు బాంబులను ప్రయోగించుటచే ఒక మనిషి చనిపోయినట్లును, ఒక పురుషునకును, స్త్రీకిని గాయములు తగిలినట్లును వార్తా సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. నష్టమంత ఎక్కువగా సంభవించలేదు.

అంతర్గ్రాముల బాధానివారణము.

న్యూయార్కు, మే 7:— అంతర్గ్రాముల గుండగముల నడచుటకు చేయబడు ప్రయత్నము లన్నియు జయకరముగ నున్నవనియు అంతర్గ్రామిసమస్య సాధింపబడినదని చెప్పవచ్చుననియు, వాకోవశేష సంఘాధ్యక్షుడు తెలిసెను.

బాగ్దాదు పతనము

బాగ్దాదును, దక్కన్-ఎస్-సలములను స్వాధీనపరుచుకొన్నందులకు మెసోపొటేమియాలో నున్న ముఖ్యరాజ్యాంగ కార్యాలయమువారికి ప్రధాన పాత్ర వహింపగా నాయకులు ఆభినందనవాద్యుల నందిరి. ఈ సమాచారమును స్వాధీనమునకి కూడ తెలియజేయు గోరిరి.

సామ్యభావముని ప్రత్యుత్తరము

వైసమాచారమును సామ్రాట్టునకు తెలిపిరి. దానికి వారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. “బాగ్దాదు దక్కన్-ఎస్-సలములను మా ప్రాంతములు స్వాధీనము చేసికొన్నందులకు మీరు గలవిన అభినందనవాద్యుల సంతోషముతో నందుకొంటిని. మీ పుణ్యక్షేత్రముల కట్టి అపాయములను నాట్టిస్తాను. వాని నన్నిటిని సురక్షితముగ కాపాడెదము. ఏకాంక్షకు తేరు పడుగాక, సర్వదా వివాదాభివృద్ధికి పాటుపడుచుంటిని.”

నాకా కార్యాలయము

లండన్, మే 6:—నాకా కార్యాలయముందు జరుగుచున్న మార్పులను వార్తాపత్రకలవారు కడు శ్రద్ధతో గమనించుచున్నారు. యుద్ధ కార్యాలయముందు జనరల్ సర్ విలియం రాబర్ట్స్ గారు మాచెడు కార్యములనే భావికాలముందు అమీర్ అల్ సర్ జాకర్ జెల్లీకోగారు నిర్వహించెదరని ప్రయత్నపత్రక ప్రకటించుచున్నది. నాకాదళముల కన్నిటికిని పీఠే ముఖ్య సేనానిగ నుండును.

నాకా కార్యాలయముందు యుద్ధ సంబంధము తేని న్యాయశాస్త్రవేత్తలకు అధికారమును కొంచెము తగ్గించవలెనని “డెయిలీ మెయిలు” వారు కోరుచున్నారు. ఇట్లు చేయనిచో క్రొత్త యుద్ధ కార్యాలయమువారి కార్యభారములకు అభ్యంతరములు కలుగునని కూడ తెలియజేసిరి.

నాకా కార్యాలయమువారికిని నాకాధికారులకును అన్యోన్య వ్యయము, పరస్పరవిశ్వాసములు మునుపటికంటె హెచ్చుగ నుండునని “డెయిలీ క్రానికలు” పత్రికవారు వ్యక్తీకరించుచున్నారు.

అంతర్గ్రాముల గుండగములను గురించి ప్రజలకు భయము కలుగజేసినట్టియు నాకా కార్యాలయమువారు దీనిని గురించి కర్తవ్య పరములు లేదని ప్రజలకు అపోహము కలిగించుచున్నవారిని ఖండించుచు “డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

తమ ప్రభుత్వాధికారముందు నాకా కార్యాలయము వారు దీక్షగ పనిచేయ కుండుటకు కారణము చున నాకలు విశేషముగ నష్టపోవుటలేకుండుటయే యని చర్చించుచున్నట్లు తెలిసిరి.

పెట్రోగ్రాడు:— జనరలు ఎలక్సిపుగారు రణరంగమునకు పురల దయచేసిరి. పెట్రోగ్రాడులో కిరు చాల కాలమునకు ఆగిరి.

ఫ్రాన్సు

కొన్ని స్థానములను మిత్రము ఘోరయుద్ధము

లండన్, మే 6:— ఎఫ్. ఎం. సర్. డగ్లసు హేగ్ గారు నేటిట్లు తెలియజేసిరి. బుల్గేరియన్ తూర్పుభాగము దున్న హిందెకెబర్గ్ గారి పంక్తివైపున జర్మనులు అతిఘోరముగ పోరుచున్నారు. నేటి ఉదయముందు శత్రువుల ప్రతియుద్ధమును చెండుసాను చల్లార్చితిమి. గతరాత్రి మేము వశపరుచుకొన్న భాగమును మరల తమ స్వాధీనము చేసికొనుటకు జర్మనులు తలపడిరి. ఈ భాగము సోచెజ్ నదికి దక్షిణముఖముగ నున్నది. ఆచే విల్లీకి దక్షిణముందును హల్ల దున్న పడమటి భాగముందును శత్రువుల దొంగిలొప్పులను వ్యర్థము చేసితిమి. మాకట్టి నష్టములుకలుగలేదు. లూసుకు ఆగ్నేయములగ జయకరముగ దొమ్మిదేసితిమి. స్కాన్డినెవిజ్ శత్రువులను ఉధృతమైయున్నవారు ఫిరంగులతోపోరిరి.

సుప్రసిద్ధమైన విమానయుద్ధము

16 గురు విజిట్టవైమానికులు 15-20 మంది జర్మను వైమానికులను ముట్టడించగ శత్రువులు మాయేర్పాటును భంగ పుచ్చిరి. కాని మావైమానికులు మాత్రము ఒండొరులకు సాయముజేసికొనిరి. తరువరి 5 శత్రువిమానముల నేలగూల్చిరి. తక్కినవి వెనుకకుపోయినవి. మావిమానములన్నియు శిథిలమై మకామునకు జేరినవి. నిన్నటిదినము జర్మనువిమానముల నేలగూల్చితిమి. 2 విజిట్ట విమానములు కనిపించుటలేదు.

పరాసువారు హిందెకెబర్గ్ గారి పంక్తిని దాటుట.

లండన్, మే 7:—పరాసువారి ప్రధాన కార్యాలయమును రూటరు విలేజునట్టిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—క్రాయను, లాఫాన్సు ప్రక్కలనుండి జర్మనులను తరిమితిమి. లాఫాన్సు చాల దుర్భేద్యస్థానము. కెబర్గ్ గారి పంక్తి ఇది ముఖ్యాధారముగ నున్నది. కెబర్గ్ గారి స్థానములను చొచ్చుట సాధ్యము. ఇట్టి దాటుకలయున్నవారిని సమస్త బాయికె యుద్ధమునకు వ్యాపించియున్న లోయను దాటువలసియున్నది. లాఫాన్సు యంత్రకాలము, గల విన్న కొండలను చేరించినగాని లోనికి పోవుట దుష్టము. ఇంక కష్టముగనున్న ను ఒకేసారిపినియ్యియుమాస్వాధీనమైనవి. భూమిశక్తియుల సమభాయములే జర్మనులు ఎప్పుటికప్పుడు క్రొత్తవైద్యములను గట్టించినను ప్రయోజనము లేక పోయెను. సంవత్సరములనుండియు సుమర మతిదారులముగ నడచుచున్నది. జర్మనులు అతిఘోరముగ యుద్ధఫిరంగులను ప్రేర్చుచు ప్రతియుద్ధ మొనరించుచున్నారు. మాకందకములపై జర్మనులు అన్నివర్షము కుంభిపాతముగ కురిపించుచున్నారు. కందకములలో నన్ని రగుల్కొలిపినట్లు మాకందకము లన్నియు పొగతోగూడుకొన్నవి. ఇంతదారులముగ అన్ని వర్షమును వర్షించుచున్న పరాసువారిక అంగశ్రమైన వెనుకకు పోలేదు. ఒక కందకమైన వారిస్వాధీనమునుండి తొలగలేదు. క్రాయనును జూరెల స్వాధీనముజేసికొనుటకు శత్రువులు నిరపమాన ప్రయత్నములతో కడుభీకరముగ పోరుచున్నారు. ప్రక్షియను మూలబలముల రణరంగముందు క్రొత్తగ వినియోగించుచున్నారు. విధివిధానములేక శత్రువులు ఫిరంగులను బరుపుచున్నారు. పరాసువారు విని నన్నిటిని చల్లార్చి చివరకు యుద్ధము ముగియు నదికి హతశేషులకు శత్రువులకు వెన్నంటిరి. శత్రువుల కందకములన్నియు శరములతో నిండియున్నవి. ఇచ్చట నే 100 మంది శత్రువులనుగూడ బంపిలుగ జేసితిమి. శత్రువులు తమంతట తామే లొంగిన విషయమును బట్టి శత్రువులకు విస్తారముగ నష్టముకలిగిన దని స్పష్టమగును. హిందెకెబర్గ్ గారి పంక్తి చాల మైశ్వరమును చిత్తుబడినది. పరాసు జేశమండే నిలుచుట నిశ్చయమయినచో క్రాయను పీఠభూమిని

స్వాధీనముజేసికొని తీరవలెనని శత్రువులు నిశ్చయించిరి. అట్టి సందర్భమున క్రాయను పీఠభూమిని పరాసువారు వశపరుచుకొనుట జర్మనులకు చాల విషాదకరముగ నుండును. చాల ఆశాభంగకరము.

లండన్, మే 7:— గతరాత్రి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:—సోయిసన్సుకు వాయవ్యముల మా జయములను సంపూర్ణము గావించితిమి. లాఫాన్సు కుత్తర ముఖముగ మరికొన్ని ప్రదేశములను బట్టుకొని మునుపున్న రణముఖమును విస్తరింప జేసితిమి. ప్రేయిను లావిసు కుత్తరభాగమునున్న స్థానములు కూడ మావశమైనవి. చెమిక్ డెస్ థేమునద్ద ఫిరంగుల యుద్ధమతి దారుణముగ జరిగినది. యిచ్చట జర్మనులు మరల ప్రతియుద్ధములను జేసిరి. హిక్ చేరి పేట భూమిపైనున్న ప్రోయిడ్ మాంటో ఫారమును క్రాయను ప్రాంతముందున్న స్థలమును జర్మనులు దారుణముగ ముట్టడించిరి. మేమెచటను చెక్కుచెదరలేదు. మాస్థలముల నన్నిటిని కాపాడుకొంటిమి. శత్రువులను అపారనష్టముతో వెనుకకు బారదోలితిమి. ఈయుద్ధము దొకసారి ఒక జర్మను పటాలము మా శత్రుత్వముల కాహులయ్యెను. జర్మనులు భయకంపితులై ఆయుధసానుగిని రణరంగముందు వదలి చెల్లాచెదరుగ పారిపోయిరి. ఇంతవరకు 6100 మంది శత్రువులు మావశమైరి. మా పటాలములు 1800 మందిని బంపిలుగ జేసినవి 4 కిలోమీటరులు వరకు వ్యాపించెడి యుద్ధఫిరంగుల పంక్తిని వశపరుచుకొంటిమి.

మిత్రముండిలి సమావేశము

ప్ర్యారిసు, మే 6:—లూసు జార్జిగారితో గూడ హేగు, రాబర్ట్స్, జెల్లీకో గార్లు సభాసమావేశమునకు దయజేసిరి.

రుష్యా

వీధి యుద్ధము.

పెట్రోగ్రాడు: మే 5:— నిన్నటి శోజున మరల వీధులందు ప్రజలు దేశస్థిని చర్చించుచు గుంపులు గుంపులుగ జేరిరి. చాలమంది మానముద్ర వహించి యూరకుండుట లాగు లేదని ఆక్షేపించిరి. ఈ లోపుర ఆకస్మికముగ దొరతనము వారి అభిప్రాయములపట్ల విముఖులగు శాంతివాదులు కొంతమంది నెవిస్కివైపునకుసాగిరి. అడ్డరస్తావద్ద కొంచెము గందరగోళము జరిగినది. దొరతనమువారి యుద్ధోగ్రాహులు, వైనికులు కలసి స్వల్పపకారవాదుల పతాకముల నూడబెట్టిరి. వీరిలో కొంతమంది తమ తుపాకుల ప్రేల్చిరి. దొరతనమువారి సహకారులలో అనేకమంది హతులైరి. మరికొంతమంది గాయములను పొందిరి. బీధులయందు జగడములు జరుగుచున్నవి. దొరతనమువారికి జయమగుగాక యని ప్రజలు కోరుచున్నారు.

అమెరికా

లేఖాపరిశీలనా సంస్కరణమును ప్రతినిధిసభ్యులంగీకరించుట.

వాషింగ్టన్, మే 5:— చివరకు ప్రతినిధిసభలో గూఢచారశాసనమునకు 260 మంది అనుకూలముగను, 105 గురు ప్రతికూలముగను తమ అభిప్రాయముల వెల్లించిరి. శాసనమందిట్లు సవరణజేయబడెను:— “అవసరమని తోచినపుడు ఎట్టిసమాచారమునైన ప్రెసిడెంటు ప్రచురముగాకుండ ఆపు జేయవచ్చును అధికారులకు తీర్పును నల్లఘించిరి శిక్షించుటకు పూర్వము ఈవిషయము ప్రకటికమయినచో శత్రువులకు లాభకారిగానుండుటచే ఇది నిషేధించబడినదని తెలియజేయవలెను” ఇట్లు తెలిసియుగూడ ప్రచురముజేసినచో వారు దండనకు పాత్రులగుదురు.

ఆర్జెంటైనువారి విదేశ క్రొత్త మంత్రిగారు.

రయోజీ జనీరో, మే 5:— విదేశ కార్యముల మంత్రిగ ఎం. మిల్ హేకర్ హే గారు నియోగింపబడిరి.

పరాసువారి తరపున రెడ్ క్రాసు సంఘము వారు పనిచేయుట.

లండన్, మే 4:—పరాసువారి సహాయార్థము రెడ్ క్రాసు సంఘమువారు 8000 వైద్యసహాయ శకటములను, 7,000 వైద్యులసంపుచున్నారని “ఏక్స్ప్రెస్” టెలిగ్రాఫ్ పత్రికా విలేజుకుదీ వాషింగ్టన్ కుండి తెలియజేయుచున్నాడు.

మెక్సికో-మిత్రమండలి వారు.

లండన్, మే 2:— అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లతో పాటుమండంజనేసిజర్మనలతో పోరవలయును లేనిచో యుద్ధాంతరమున సంక్షోభ వివాదములు తప్పవని మెక్సికో సేనలు సభవారు చాలమంది నిశ్చయించు కొనిరిని న్యాయార్థులై మున్స ప్రతిక వ్రాయుచున్నది. కొలది కాలములోనే మిత్రమండలి వారితో మెక్సికో ప్రభుత్వము వారు గూడ చేరెదరు.

హిందూదేశముపై కుట్రను పన్నుట.

శాన్ ఫ్రాన్సిస్కో, మే 3:— రామచంద్రయననాడును వరికొండరు హైందవులును కలిసి హిందూదేశముపై కుట్ర పన్నినారని సాంఘిక పంచాయితీదార్లు వారిపై నేరమును మోపిరి. 5,000 జోలరుల ధరావతుతో వారిని విడుదలజేసిరి.

హెయిటీ-జర్మనీ

పోర్టువాలెస్, మే 3:— జర్మనీపై యుద్ధము చేయు దని హెయిటీ అధ్యక్షుడు పార్లమెంటు సభవారికి వర్తమాన మందిరి.

అమెరికా కార్మికసంఘమువారి సందేశము.

న్యూయార్క్, మే 7:— అమెరికా కార్మికసంఘము వారు పెట్రోగ్రేడులో నున్న కార్మిక నైనికుల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికిటుల తిలినపిరి. “జర్మనల మాయోపాయములు ఫలింపకుండ మీరు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారికి సహకారులుగ నుండవలెను.”

జెనరలుఎలిక్సీపుగారు కొన్ని ఉద్యమములను ఖండించుట.

రాజ్యాక్రమణ, యుద్ధపుఖర్చులు వలదని వాదించెడు వారి పద్ధతుల నంగీకరించక వారిని ఖండించిన పెట్రోగ్రేడు నుండి టైముస్పత్రికకు తిలినపిచ్చి.

అమెరికా వారిబదులు

వాషింగ్టన్, మే 6:— అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రములవారు బ్రిటనువారికి రెండవసారి 50 లక్షల పౌనలను బహు లిచ్చిరి.

కెనడా

మిత్రమండలి సమావేశము.

అటవా, మే 7:— వాషింగ్టన్లో జరిగిన మిత్ర మండలివారిసభ కేగిన కెనడా ప్రధానమంత్రి సర్ బార్ని ఫాస్టరు గారు తిరిగి వచ్చిరి. వీరు అమెరికావారి సహకారాహమును గురించి కడుక్లాఫించిరి. అంతర్గతముల దుండగముల నడుగంటించుట కొత్తకాకల నిర్మించుట మున్నగుపను లచటవరివిగ నుపక్రమింపబడెను. కనడావాత్తో కలసి వలయునంత ఆహార పదార్థములను, మందు గుండు సామానలను మిత్రమండలివారికి నిర్దేశముగ సరఫరాచేయుటకు నిశ్చయింపబడెను. భూ వైశ్య నాకాదళ విషయములయందు గూడ వారు మనో సహకారభావమున పాల్గొనుచున్నారు. అమెరికా కనడాదేశ ములవారు కలిసి ఆహారపదార్థముల ధగలను స్థిరపరుచుట జరుగగలదు. అమెరికావారు సంగ్రామచందు దిగుటచే బ్రిటిషువారికిని అమెరికావారికిని గల మనఃస్పర్ధలు తొలగుటయు ను యుద్ధము ఆచిరకాలములో ముగియుటయు ఆరు సమస్యలు పూర్తిగ పరిష్కరింపబడుటయు జరుగగలవు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియావారి నియోజనములు

మెల్బోర్న్, మే 6:— ప్రజా ప్రతినిధుల సభలో సాంఘికవాదులు సాంఘికులుగా నెన్నుకొనబడుచున్నారు. బెర్లి గొయందలి హ్యూగ్సుగారు ప్రజాప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడిరి.

ప్రభుత్వవత్తు సభ్యులసంఖ్య హెచ్చుగనుండుట.

మెల్బోర్న్, మే 7:— రాజ్యాంగప్రధాన (ఫెడరలు సెనటు) సభయందు 21 మంది జాతీయవాదులును 15 మంది కార్మికవాదులు నుందురు. రెండుసభలును గూడ దొరతనము వారి పరిశీలనముక్రింద నందును. కార్మికవాదులసంఖ్య హెచ్చు గున్నచోట వారి ప్రతినిధుల సంఖ్య తగ్గించబడినది. నియోజనము లన్నిచోటను తొందరలు లేకుండ జరిగినవి.

జర్మనీ

యుద్ధకాలమునుగురించి జర్మనల అభిప్రాయములు

లండన్, మే 7:— జర్మను స్విజ్జర్లాండు దేశము వారికి జరిగిన ఆర్థిక సంబంధమయిన ఒడంబడికకు మరల 31 వ జూలై వరకును గడువీయబడినది. మునుపటి ఒడంబడిక కాలపరిమితికిని ఇప్పుటి ఒడంబడిక కాలమునకును 8 మాసము లుద్దేదముగలదు. యుద్ధము ఇంకొక మూడు మాసములలో ముగియునను నుద్దేశముతో నింకొక మూడుమాసముల వరకు గడు విచ్చుటకు వీలులేదని జర్మనులు నిరాకరించినది ఒకరు నివిలు మిలటరీ గేజటు ప్రతికకు తిలినపిరి.

బాల్కను

గ్రీసునందలి కఠపు

ఏథెస్, మే 4:— ఆహార పదార్థముల దెచ్చు నోడ లను జర్మనుల యంత్రాములు ముంచుటచేత కఠపుగా నున్న దని తెలియవచ్చుచున్నది.

చీనా

సరఫరామంత్రిని చెరయంచుట.

పెకింగు, మే 7:— చీనా ప్రభుత్వమున సరఫరా మంత్రి మూషింగుగారి శాఖోద్యోగులు మోసముగ ప్రవర్తించుటచే తమ యజ్ఞోగపదవికి రాజీనామా యిచ్చిరి. తదనంతరము వీరులందఱును బర్లిగ్ హించినది దొరతనమువారు వీరిని బంధించిరి.

హాలండు

యుద్ధసమయమందు హాలండువారి యెగుమతులు

హేగు, మే 7:— యుద్ధము తటస్థించిన గాని, సంప్రాప్తమగునని భయము కలిగినపుడు గాని, ఎగుమతి దిగుమతులను కాలము ననుసరించి దొరతనమువారు సరిజేసికొనుటకు ఒక చట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి.

లండన్, మే 7:— ఎఫ్. ఎం. హేగుగారిట్లు నేటి మధ్యాహ్నము ప్రకటించిరి. భుల్లికోస్తకు తూర్పు ముఖ మందున్న హిందజ్ బర్గారి పంక్తివై దాడి వెవలి నేటిఉదయమందు తీవ్రముగ పోరి మాస్టానములను బలపరుచుకొంటిమి భుల్లికోస్తగ్రామము వైపున కొన్ని ప్రదేశములను వశపరుచుకొంటిమి. కొంతమందిని బంధించి జేసితిమి. దప్పికి దక్షిణమున శత్రువులు బాంబులను ప్రయోగించిరికాని వానినన్నిటిని చట్లాన్చితిమి.

లండన్, మే 6:— పరామర్శన నేటిమధ్యాహ్నము ఇట్లు ప్రకటించిరి:— గతరాత్రి సోయిసస్సు - చెమెక్ డిస్. జేమ్సుకు ఈశాన్యభాగమందు జర్మనులు కొత్తగ తలపడిరి. నిన్నటినుండి ఇచట జర్మనుల 4 కొత్తపూలములను గుర్తించితిమి. శత్రువుల పోరు ముగిసిన పిదప ప్రోయిడు మాంట్ ఫారము, సెర్పిహర్టివైసు ముఖరుందును క్రాయిను, వాక్లర్గ కొండలందును శత్రువులు ఆప్రతిహతముగ ప్రతియుద్ధము లాఁచిరి. చాల మొండిగ మానేసలు పోరినవి. మాస్టలము లన్నిటిని నిలబెట్టుకొంటిమి. జర్మను పటాలమును మాశత్రువుల చేడిమికి ఆహుతులుగ జేసితిమి. అపారనష్టములను గలిగించితిమి. 82 రు మందిని బంధించి జేసితిమి. ఏప్రిలు 16 వ తేదీ మొదలు నేటికి 29000 మంది మాచే జిక్కిరి.

ఆంధ్రమహాజన స్థాపితోపసంఘము:— సంఘమువారి సభ యీ నెల 12 తేదీన నెల్లూరుపురమున రంగనాయకులు పేటలో వంగోలు వేంకటరంగయ్య పంతులుగారి భవనము నందు సాయంత్రము 4 గంటలకు జరుపబడును. అందు (1) ఈ సంఘముయొక్క లెక్కలను సరిచూచుటకు విమర్శకుని నియమించుట (2) దేశీయ మహాజన స్థాపితోపసంఘమువారు ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు కమిటీని ఇచ్చుటకు చేసిన తీర్మానమునుగూర్చి విచారించి ఆంధ్రమహాజన సభకును కాంగ్రెసు కమిటీకిని ఉండదగిన సంబంధమును నిశ్చయించుట. (3) రానున్న ఆంధ్రమహాజనసభకు చిత్తుతీర్థార్యసములు నిర్ణయించుట (4) ఇంక అవసరమగు ఇతరసంగతులు. భోజనాది వసతులు శ్రీ వేంకటరంగయ్య పంతులుగారి గృహమున యేర్పాటు చేయబడును.

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

(౧)

కృష్ణజిల్లా నరసాపురమునందు గతనెల 3వ తేదీనుండి 15వ తేదీవరకు వైష్ణవమతాచార్యు లగు భాష్యకారుల యత్నన మతి వైభవముగ జరిగినది.

కృష్ణజిల్లా భీమవరము తాలూకాలోని చెరుకుమిల్లి గ్రామమునందు “ఇన్ ఫార్మల్” పంచాయతీ నేర్పాటుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తుర్తవు చేసియుండిరి. నూతన పంచాయతీదార్ల ప్రధమసభ గతనెల 29 వ తేదీన సమావేశమై సభవారు కార్యక్రమ నిబంధనల నేర్పటమొనరిరి. కోవెల్లె నివాసులు కార్లహారి నరసింహముగారు సభాస్థాపనమునకు బాలతోప్పడిరని యొకరు వ్రాయుచున్నారు. పంచాయతీసభకు వెనుమత్త వేంకటపతిరాజు గారధ్యక్షులుగ నుండుటకు తీర్మానింపబడెను.

ఏలూరుపురమునందు శ్రీలుజనార్దనస్వామి దేవాలయమునందు సీతాకళ్యాణ నాటకమును ప్రశంసాపాత్రముగా ప్రదర్శించుచున్నది. ప్రేక్షకు లెల్లరు శ్రీలేయుండిరనియు, ఈ నాటకకాలమున దేవాలయద్వారము మూసియుంచబడెననియు ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

యుద్ధమునందు బెజవాడలో నొక సభ గూడినది. పుయ్యార్యుర జమిందారు గారు రు 25000 లిచ్చిరి. మొత్తము, రు 40,000 లు చందా వేయబడెను.

న్యాయస్థానవార్తలు.

గుమాస్తా దొంగలించుట:— హాజీ ఆబ్దో, ఆదాము కంపెనీవారు తమ గుమాస్తా దొరస్వామినాయుడు పరముగారు 2600 లను ఆలగ్జాండరు కంపెనీవారికి పంపగా నతడు ఆసాముతో పరాయయ్యెను. పోలీసువారికి దెలుపగాక్ష రథనిని విశాఖపట్టణములో బట్టుకొని చెన్నపురికి తీసికొనివచ్చిరి. కేసు జరుగుచున్నది.

హైకోర్టు

న్యాయ ఎయిలింగుగారు:— శేలపులలో కేసులువిచారించుటకు నియమితులైన న్యాయమూర్తి సర్ విలియం ఎయిలింగుగారు నేడుపని ప్రారంభించిరి.

జార్జిటవును పోలీసుకోర్టు

ప్రోవిడెంటు ఫండు కేసు:— వెసిడెన్సీ ప్రాజెక్టు టుఫంతు కార్యదర్శియగు స్టీఫెన్సుగారును గుమాస్తాయగు టి. సి. కృష్ణస్వామి యనునతడును చందాదారు లిచ్చిన సాము నపహరించి తిప్ప లెక్కలను జూపిండున వారివైన చార్జీ తేబడెను. చాలమంది సాక్షుమిచ్చిరి. కేసుజరుగు చున్నది.

ఆస్ట్రేలియాలో యోజనము

మెల్బోర్న్, మే 7:— నియోజనపు లెక్కలను జూడ కార్యములేవియు పూర్తిగ నెరవేరనట్లు కనబడెను. అయినను రెండు సభలందును మాజెసుగారే నెర్దుమని తోచుచున్నది. కార్మికవాదుల సంఖ్య చాలవరకు తగ్గించబడినది. ప్రాముఖ్యతగల కార్మికవాదులు చాలవరకు ఓడిపోయిరి. మాజెసుగారికి 3600 మంది అనుకూలముగ ఓట్లులిచ్చిరి. పూర్వచందు ఉదారభావము గల కక్షవారికి నాయకుడుగ నున్న కుక్కుగారు వర్తమానమందు మాజెసుగారి మంత్రివర్గములో నొక సభ్యులుగ నున్నారు. సిడ్నీలో ఆస్ట్రేలియా జాతివాదము సాంప్రదాయముల నిలబెట్టుకొనిన ప్రకటించిరి.

జర్మనుప్రభుత్వ సాంప్రదాయము

లండన్, మే 7:— కార్యతత్పరమైనయుప్రభుత్వసాంప్రదాయములందు జేయబడలేదని బెర్లిను నుండి తెలివార్తలు వచ్చినవి. రాజ కార్యములయందు సమూలముగ మార్పులు చేయగోరువారును, సాంఘిక వాదులును ప్రధాన న్యాయాధిపతిని పనినుండి తొలగించు నధికారమును రిచ్చిస్తామని వారివంద వలయునని కోరుచున్నారు. రిచ్చిస్తామని కలవర మంతయు కార్మికజనల యాంగీకరణమును మొలచుచుటకును పెట్రోగ్రేడులో కొక కలవర జేయుటకు పన్నిన పన్నుగడగ నా ప్రభుత్వోద్యోగే పనిచేచున్నారు.

స్థానిక వార్తలు

బెల్లారి సరసవిద్యార్థి సభ:—వీరు శేషు సా యంకాలము 5½ గంటలకు విశ్రాంతి పొందినట్లు చిత్ర నశీయ నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

సంస్కృత కళాశాల:—కణ్ణకేశ్వర గారు ఫాసింగ్ గల సంస్కృత కళాశాల వేసంగి నెలవులకు గాను 5 వ తేదీని మూయబడెను. తిరిగి జూన్ 22 వ తేదీని తెరచబడును.

జూదము:—పాపారథి కెట్టియనకొకడు జూద మానుమండ నాతనిబట్టి పోలీసువారు కేసు చేసిరి. లాజి టవును మేజిస్ట్రేటుగారు కేసును విచారించి ముద్దాయికి 5 రూపాయలు అపరాధము వేసిరి.

పోలీసు బహుమానములు:—7వ దొంగలు గల గుంపును పట్టించుటకు జగదీశ అయ్యగారికి రు 50 లు పరమరామ శర్మగారికి రు 30 లు గ్రామ ముసలమునకు రు 25 లు 4 కాండ్యేలులకు 10 రూపాయల చొప్పున మదరాసు పోలీసు కమిషను గారికి రుచ్చిరి.

శేషు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు:—సి. డి. ఎస్. పిళ్లెగారు 2 నెలలు నెలవుచేసికొనిరి. 14-వ తేదీ నుండి నెల వు సుపయోగించుకొనెదరు. అంకొక నెల “వైనిక శిక్షను” మదరాసులో పొందెదరు. వారి ఫానే ఖానుబహద్దర్ మహా ముద్దు బజార్ల సాహెబుగారు వచ్చెదరు.

మహాజనసంఘము:—ఈ సంఘము వారొక మహాజనసభ మధురలో ఎద్దెర్దు మెమోరియల్ హాలు లో ఈనెల 28, 29, 30, తేదీలకు జరుగును. తత్సభకు జస్టిసు టి. నవాజీఅయ్యగారు చధ్యక్షత వహింతురు.

23 చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభ:—ఈసభ 9వ తేదీ 2 గంటలకు ప్రారంభింపబడును. తదితర దినములలో 12 గంటలకు ప్రారంభింపబడును. ప్రతినిధులు తమతో దోమతెరలు గూడ తెచ్చుకొనవలెను. విచ్చికి సేవకులు నాయకులు, కడలారు నూటలవును డ్రేసువద్ద 7వ తేదీ రాత్రి మొదలు ప్రతిరైలునక దురు జూచుచుండును.

వెళ్లుట:—ఆదివారము సాయంకాలమున బోటు మేలుమిద ఒడ్డుకీడ్లుగారు ఉదకమండలమున కరిగిరి. శని వారము సాయంకాలమున 50 జూనుగారు ఒడ్డుగారు, దూయబుగారు ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి. జస్టిసు సెస్సె రుగారు బొంబాయికి వెళ్లిరి. కేసుగిరి అయ్యగారు కొడవక నాలుకరిగిరి.

మదరాసు సిటీపోలీసు:—జె. నటన్ గారు సేద జీర్చుకొనుటకు తమ యువద్యోగమునండి విముక్తులగుటచే, నిన్నటి దినము వారికిండి యువద్యోగము లందరు వారి కొక నిండు గావించిరి. పురములోనున్న అన్ని పోలీసు డ్రేసుల లోను దొరగారు, ఇనస్పెక్టరు పని గావించిరి. వారు ప్రజాను రాగముగలవారు. వారిఫానే మోజు దొరగారు వచ్చిరి.

విశాఖపట్టణ మండలసభలు:—విశాఖపట్టణ మండలసభలు భీమునిపట్టణమునందు ఈ నెల 12 వ తేదీనుండి 15వ తేదీవరకు జరుగును. 12వ తేదీని సాంఘికసభయును, 13, 14వ తేదీలకు రాజకీయ సభయును, 15వ తేదీని పారిశ్రామిక సభయును జరుగును. సాంఘికసభకు ఏ. పి. పా గోగారును రాజకీయసభకు గౌ. ఎ. నూర్యనారాయణగారు ను, పారిశ్రామికసభకు జి. ఎ. నరసింహుడు బి. ఏ. ం. గారు చధ్యక్షులై యుందురు.

నోటీసు:—ఇంగ్లండునకుపోవు మెయిలు 4 తేదీ : 10 గల జనరలు పోస్టాఫీసునుండి 5 మామూలు రిజిస్టరు ను. ఆఖరుదినమున బడునని నిశ్చయచేసిన ఆవి

హిందూ నారీమణుల సమావేశము:—దక్షిణ హిందూ బ్రహ్మసమాజము తరపున బాడ్లిటవునులోని యుపాసన మందిరమున జయప్రదమగు నారీమణుల సమావేశము జరిగినది. అనేక స్త్రీలు సమగూడిరి. బాలసుందర మొదలగువారు పుత్రిక వీణపాట శ్రవణానందముగ నుండెను. సుబ్బలక్ష్మి అమ్మగారు “జ్యోతిషము” ను గూర్చి యుపన్యసించిరి. నల్లమత్తు అమ్మగారు “మతము” గూర్చి యుపన్యసించిరి. పుష్పము లిచ్చుటతో సభ ముగిసెను.

హెచ్చి. ఎమ్. ఎస్. హార్డింజియను యుద్ధ నౌక:—ఆదివారము, ఆనాకోద్యోగియులు 82 బొంబాయి నుండి, కొలంబో మీదుగా మదరాసునకు వచ్చిరి. తమ 6 వారముల నెలవుదినము లిక్కడ గడిపెదరు. అనేక టర్కీ, జర్మను దొంగలు జడ్డా, వెడ్డలనుండి కై కోకు దీసికొనివెళ్లిరి. ఈజిప్టు వాడేగార్డును నూయజునుండి జడ్డాకు దీసికొని వెళ్లు ను. ఆదివారము సాయంకాలము వారు కొలంబోవెళ్లి నారు. మదరాసులోని ముఖ్యస్థానములు జూచినారు.

గవర్నరుగారు:—11-వ తేదీ శుక్రవారం 8 గంటలకు వారు సతీసమేతులై హాబ్బపూర్కు వెళుచెదరు. 12-వ తేదీ శనివారము 4 గంటలకుగూడ ఆ ప్రదర్శనమునకే వెళ్లుదురు. మోటారుపండ్లములకు బహుమానము లిచ్చెదరు. 14 సోమవార ముదయము 7 గంటలకు ఉదకమండలమునకు వెళ్లుదురు. 15 మంగళవారము మొప్పాడినుండి తిరిగివచ్చెదరు. 16 బుధవారము 4-30 గంటలకు కూనూరులో కొచ్చినరాజా గారిచ్చిమించున కరిగెదరు. 18 శుక్రవారము లేడిపైరావించు. 19 శనివారము జమఖానా ప్రదేశములో జరుగు కాడెట్టుకళా శాల వ్యాయామక్రీడలకు వెళ్లుదురు. తత్సందర్శనున వారు బహుమతు లిత్తురు.

చెన్నపురాండ్రసభ:—ఈ నెల 10-వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు బాడ్లి టవును (బాడ్ల్యే సెం 14) రు సభాధవనందు విద్యాభ్యాపక్షమున జరగు ఆంధ్రపాఠ సమావేశములో, ప్రభుత్వమువారి ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తక భాండాగారమున అసిస్టెంటు కూర్చోకుటకు నున్న మానవల్లి రామకృష్ణకవి, ఎమ్. ఏ., గారు ‘అపూర్వ వాఙ్మయ పరిశోధన’లకు గూర్చి యాంధ్రమున సుపన్యసిం చెదరు. ఆంధ్రప్రతికాధిపతు లగు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కనుగ్రహ పూర్వకముగా సంగీకరించినారు. ఆంధ్రు లందఱును తప్పక దయచేయఁ బ్రార్థితులు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—గానకళాప్రోత్సాహ ము:—నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురి ఆంధ్ర సభాధవనమున గానకళామళలును గుంటూరు పురపాలక వ్యయనకు బ్ర. శ్రీ బలిశేఖర్ సీతారామయ్యగారి గాత్రపాట జరిగినది. ము. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు వారజాని నూర్య రావు కాతా నూర్యనారాయణరావు ఆచంట సుబ్బారాద్ధులు గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు పలువురు సభకు వచ్చిరి సీతారామ య్యగారలెవనోహరముగ బ్రావ్యగాన మొనరించి సభ్యుల నానందపరచుట నొనరించిరి. పిమ్మట సభవారి పక్షమునను చెన్నపురి ఆంధ్రులందరి పక్షమునను కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావుగారు శీతారామయ్యగారికి స్వర్ణకంకణమును పుష్ప పారసమన్వితముగ నొసంగి గౌరవించి సమచిత్రీభిని ప్ర సంగించిరి. పిమ్మట గడ్డె రంగయ్యనాద్దులు గారు గానకళాభి వృద్ధినిగూర్చియు శీతారామయ్యగారి పాండిత్యమునుగూర్చి యు చాలసేపు ముచ్చటించిరి. ఆనల సీతారామయ్యగారు సభవారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లాచరించిరి. మంగళాంతముగ సభ ముగిసినది.

వైజాముగారి వధంతి:—వధంత్యుత్సవ సందర్భమున 11 వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు జరుగబోవు దిందువిషయమై పురారామములయందు ప్రయత్నములు జోరుగ సాగుచున్నవి. వైజాముగారి కొక సన్యాస పత్ర మపుడు సమర్పింపబడును. వైజాము రాష్ట్రమండంతట నత్సవములు జరుపబడుచున్నవి. సికిందరాబాదులో ననేకముగ విందులునాట్యములు జరిగినవి.

3వ గంజాము మండలసభ:—తృతీయ గంజాము మం డలసభ ఈ నెల 15, 16, 17 వ తేదీలలో బరరంజురమునందు జరుగును. ఎ. పి. పాత్రోగా రాహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు.

చతుర్థాంధ్ర దేశగ్రంథ భాండాగారసభ.
(మూప్రత్యేక లేఖకునియొద్దనుండి)
(తం.లివలన.)

బాయన, మే 8:—చతుర్థాంధ్రదేశగ్రంథభాండాగార సభ నిన్నటి యుదయమును సాయంత్రమునగూడ జరిగినది. తాలూకా సంఘము లనేకములు తమ తమ రిపోర్టులను చది వెను. పురాణము నూరి శాస్త్రీగారు ఆంధ్రగ్రంథాలయము లందు పుస్తకములబాలితాను తయారుచేయు పద్ధతులను గూర్చియు ఇదివరకు ప్రచురింపబడని గ్రంథములను శాసనము లను ప్రచురించుటకుగూర్చియు, సుపన్యసించి నూతన పాశ్చాత్య పద్ధతులను మనమునకు కరింపవలయుననిరి. పిమ్మట నూరి నరసింహుగా రుపన్యసించుదు గ్రంథాలయములు జనసామాన్యము నాకర్షించునట్లుండవలెనని నుడివిరి. అనంతరము సభ వారు బ్రిటిషు విజయముకొఱకు ప్రార్థించుచును, బాయ శ్రీరామ నరసింహారావుగారి మరణమునకు చింతించుచును తీర్మానములు ఆమోదించిరి.

కొత్త గ్రంథభాండాగారములను దేశమందంతటను వ్యాపింపజేయువలయుననియు, ఆంధ్రకవులయొక్కయు, ఆంధ్ర పీఠలయొక్కయు వర్ణంతులను తప్పక యేటేట జరుపుచుండ వలయుననియు, తంజావూరులోని మహాగ్రంథాలయమును విజే శమున జేర్చుకూడదని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థింపవలయు నని యు, ఆంధ్రదేశమునందు ఆదర్శప్రాయముగ సుఖ్యగ్రంథాలయము నొకదానిని నెలకొల్పవలయుననియు, ఇందు ఆము ద్రిత గ్రంథాలయమునుగూడఁ జేర్చవలయుననియు తీర్మాన ములు ఆమోదింపబడెను. రాబోవు సంవత్సరపు సభకు 6 పుర ములనా రాహ్వానించిరి. కట్టకడపట వచ్చుసందర్శనపు సభ విశాఖపట్టణమున జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను.

ఈ యుదయమున బాయనగ్రామమునందున్న కృష్ణదేవ రాయ పుస్తకభాండాగారము వద్దంతి జరుపబడెను. పితాపుర ఆంధ్రపరిశోధకమండలి అధ్యక్షులగు చెలికాని లచ్చారావుగారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. వారు తమ యుపన్యాసము నందు గ్రంథాలయ నిర్వాహకుల విధులను గూర్చియు, అనేక ఉపన్యాసములనిచ్చి ప్రజలకు గ్రంథాలయములపట్ల మమృక గలిగించుటను గూర్చియు హితోపదేశము చేసిరి.

ఈ యుదయముననే సాంఘిక సేవా మండలివారును వద్దంతి జరిపిరి. బాయన శేషగిరిరావుగారు చధ్యక్షత వహించి ఆభ్యుత్సాహ వంతయును సుపన్యాసము గావించిరి.

పిమ్మట గ్రంథాలయ మహాసభా ప్రతినిధులు పూర్తి బగన్నాచయారేతు ఈ యుదయమే బయలుదేరిరి.

సోపాన స్త్రీలకు విచారణలు:—గ్రీకు పార్కును ప్రత్యేకముగ స్త్రీలకు విడిచివెట్టి కలకత్తా కార్పొరేషను వారు నిశ్చయించిరి. ఇంగ్లండు యొక్క బహుమండల రెగిస్ట్రా టులు గమనింపదగి యున్నవి. ఏ దడుగుల ఎత్తున యిసుపకర పాతి దానివై నొక లభ నెక్కించిన లోపల విహరించు స్త్రీలు వైవాకి గానరారు. కాని లభ దిట్టముగ నల్లుకొనట కొక సంవత్సరము పట్టుకు. గనుక తాత్కాలికముగ కంఠోపల ఏ దడుగుల ఎత్తు నార (కేన్సు) పరదాల దుట్టును గట్టవలసి యున్నది. చెన్నపురిలోని స్త్రీలతోట పార్కుకంటే నీ యారామము మంచి దశయం దుంద కలదా యను సంశయ మున్నందు విశదము కాగలదు.

డిల్లీనగరముందున్న హాజిజి సత్తుణి వైద్యకళాశాల యందు బాగుగ చదువుకొను విద్యార్థినికి ‘షెయ్యుపడ్డ సతీయణి’ పేర నొక సువర్ణ పతకమును బహుమానముగ ఏటేట నిచ్చుటకు కాశీ మహారాజుగారు ఏర్పాటుచేసిరి.

బల్లారి సరసవిద్యార్థి సభ 764
ఈ సభవారు
ఈ నెల 9-వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 5½ గంటలకు
సభ (చిత్రనల్లియము)
అను నాటకమును
విక్టోరియాపబ్లిక్ హాలులో
ప్రదర్శించెదరు.
ధర లేవ్వటవలెనే.
రావుబహద్దూరు }
సి. హెచ్. గౌడ్ } బి. మాధవరావు,
వెసిడెంటు. } జనరల్ మేనేజరు.

విద్యాభివృద్ధి

నూతన పద్ధతులు

బ్రిటిషు అధీనియేషనువారి గతసంవత్సర సమావేశమున సంఘాధ్యక్షుడు, సర్ ఆర్థు ఇవాన్సుగారు తమ ఆధ్యక్షకోపన్యాసమునందు ప్రస్తుత విద్యాపద్ధతులు పిల్లలకును వారి జననీజననకులకును గూడ సమర్థకరములుగ నుండుటను గూర్చి మిగుల విలపించిరి. అనేకమంది పిల్లలు ఇప్పటి విద్యాపద్ధతుల నేవగించుచున్నారనియు, పిల్లల కుతస్నాహకరములుగ నుండకుండుటయే గాక యవి పారి యాధ్యాత్మికజీవనమునుగూడ చెడిచుచున్నవనియు కాల్పించినపుగారు గత సంవత్సరమున “నైంటింతు సెంచరీ” మాసపత్రికకుం దొక వ్యాసమును వ్రాసిరి.

ఇంగ్లాండుచేతపు టుత్తరభాగమున కొన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలలలో కొన్ని నూతనపద్ధతుల నేర్పరచిరి. అవి చాల హృద్యమయుగ నున్నవని ఆ పాఠశాలల జూచిన యొక విలేఖరు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

ఒకానొక పాఠశాలలోని ప్రధానోపాధ్యాయురాలివృత్తి విద్యా పద్ధతుల బాగు లేకుండుట జూచి కొన్ని నూతన పద్ధతుల నేర్పరచెను. ప్రస్తుత పద్ధతులలో కనుకెట్టి ఆమె యిట్లు వ్రాసెను:—

“నేను పడినపాటును, ‘వ్యక్తము చేసిన కాలమును’ విని యోగించిన కత్తాలోచనములు అత్యధికము. వాని ఫలితములు మిగుల అపూర్వకరములు. ఉపాధ్యాయుడు చేసినవని యపరిమితము; పిల్లవాడు చేయు పని మహాస్వల్పము. బాలర జ్ఞాపకశక్తులు మంచివి కావు. సరియైన శ్రద్ధగలిగియుండకుండుటయే పిల్లలు చెప్పిన సంగతులను జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనకుండుటకు కారణము సంగతులు విశేషింపబడుటయందు వారి మిక్కిలి అసమర్థతగ నున్నాడు. వారినిఘంటు జ్ఞాపక శక్తి వరియు దర్శిద్రుమగ నున్నది. పిల్లవాండ్లు సంగతులన్నిటిని మాత్రమేలే మ్రింగుచున్నారు. బొమ్మలు, పటములు మొదలగున వనేకము లున్నప్పటికిని కార్యము లేకున్నది.”

తనయిష్టముచచ్చిన పద్ధతుల ననుసరించి ప్రాథమికవిద్య నేర్పటకీ ప్రధానోపాధ్యాయురాలు కు అధికారమియ్యబడెను. ప్రాథమిక పాఠశాలలో నూతనమైన దయినప్పటికిని ఈనూతన పద్ధతి 25 ఏండ్ల క్రిందటినుండియు స్వకీయ పాఠశాలలం దాదరింపబడుచున్నది. ఈపద్ధతి ఒక విధమైన శిశుత్వానుసారముగ నున్నది.

పిల్ల జ్ఞాపకమనిషి. యంత్రము కాదు. మనయిష్టానుసారము నింపినేయుట కొక కూబా కాదు; బిందె కాదు. వాడొక మనిషి.

మనిషిగనుక మనిషివలె నేపిల్ల డుగూడ జ్ఞానమునాస్తింప నానైతివలయును. ఆహారము శరీరమును బలపరచుటకు లనే జ్ఞానము వాని జ్ఞాపకశక్తిని బలపరచును.

పిల్లడు జ్ఞానమును బాగుగ సరిగించుకొనగలడు. అదియే ఊహాభివృద్ధి కవకాశ మిచ్చును. అందువలనను, వాజ్ఞయము గూడ రుచులలోనిదే యగుటవలనను పిల్లల పాఠపుస్తకము అతిరుచికరములుగ నుండవలెను.

తమ కభిరుచి బాడమికదానిని మరల చెప్పట పిల్లల కల్పిత్రీతి. అట్లు చేయుటలో చెప్పవది జ్ఞాపక ముంచుకొనుటయే గాక తమ స్వకల్పనమును గూడ కొంతవర కుపయోగించును. అందువలన జీర్ణశక్తియు సధిక మగును.

ఈ నాల్గు సాధారణ సంగతులపై నాధారపడియే యీ క్రింద వివరించిన నూతన విద్యాపద్ధతి యాచరణమునకు వచ్చినది.

యూర్పుమైరునందొక సగరసమాపమున నొక గ్రామము గలదు. దానిలో నొక్కనీధియే యున్నది. చెట్లన్నియు నూడి పోయిన తోటలలో సగము సగముగ గ్రంగిన యిండ్లతో నా గ్రామము ఆ నాగరికత నోడుచున్నది. మధ్యాహ్న సమయమున ఇంటిభోజనము లేనపుడు బడిపిల్ల లందఱును కొంత రొట్టెను వెన్నను బడికి తీసికొనిపోయి ఆచటనే బడిప్రాయ్యవిద కొంత కోకోను వెచ్చగించి పుచ్చుకొనుచుందురు. ఇట్టి పౌర భ్యము తో వెలుగు చున్న ఆ కుగ్రామ మందలి చదువుగూడ మన విద్యుపద్ధతుల ననుసరించిన యంత్రాలయ విద్యయే యైయుండిన ఆపల్లెయందలి బాలరకు ను, ఉపాధ్యాయులకును గతిసుతిసుతులు లేకుండియుండును.

ఆయురీ పాఠశాలనూత్రము తృప్తికరముగ నున్నది. అందొక గదిలో ననేక పటములును పుష్పములును నేలక

గట్టబడెను. ఒక సహాయోపాధ్యాయురాలొక పుస్తకమును జనువుచులుచుండెను. ఆతరగతిలో నలువదిమందిపిల్లలుగలరు. సగుటున వారి వయస్సు ఏడు సంవత్సరములు. ఆ ప్రకాశిండ్లపు చిలుకలను గూర్చి యామె వారికి చదివి వినిపించుచుండెను. రెండుపేజీల నట్లామె మహాతాపిగజదివెను. చదువున దెల్లయు పిల్లల కొంటు బట్టిన నట్లు చదివె ను. ఆచదువుటలో నాపుస్తకము తన కెంత ముక్కువగా నున్నదో వారు గ్రహించునటుల చదివెను. కాని ఆం దేమాటను బోధించుట కుగాని, ఏమాటైన నగ్ధము తెల్పుటకుగాని ఆమె నిలువలేదు. చదువుచున్న దానితో తనయమొంది, యొక్కమాతే చదివి నప్పటికిని, చదువు పూర్తియైనపిమ్మట తాము చదివినదంతయు కెప్పులయిననని తెలిసి యున్నప్పటికిని జంతుగొంతు లేక వారలుల తడేక దృష్టితో వినుచుండిరి. చదువు పూర్తియైన తోడనే చిన్ని చురుకూస్తయులనేకము పైకెత్తబడెను. అందొక బాలిక పిలువబడెను. ఆమె తక్కిన వారి కెరుకగ నిలిచి తాను వినినట్లునే యే మాత్రపు తప్పిల్లులేక చెప్పి వేయుచుండెను! ఆ చెప్పటలో నిటుల చెప్పివేయుచున్నాను గదయును ఆహం భావత్యూమయం ది:చుకయు గోచరించలేదు. అటుల చెప్పాచుండుట చూచి నూతన పరిశోధనహృద్యుతము నొందక మానదు. వాక్యవరంపరను, పాఠమునందలి పదములన్నియు తన నిఘంటుగ మార్చుకొను మహాకాశలమునకును, ఉపాధ్యాయుని ఉదాత్తత్వము ననుకరించుటకును నూతన పరిశోధి మహాదా శ్చ్యవ్యున్న మానసుడగుటకు సందియములేదు. మంచి యభిప్రాయములను గల్గించుటకు యెక్కుడు తెలివి తేటలు గల పిల్లనట్లు రప్పించిరనుకొనుటకును వీలులేదు. ఏలనన తక్కిన పిల్లలుగూడ ఒకరికొకరు ఈడుదీయవలసింది. క్రిందటి పిల్లలు విడచిపెట్టి నియమింపబడిన తావులనుండి తక్కిన కథను తెల్పుటతోలేక యితరులు విడచిపెట్టిన వానిలోని లోపములను పూర్తిజేయుటకో మంచి స్వకత్తి సమ్యక్ముతో వారందఱును వచ్చుచు బోవుచునుండిరి. కథనము చాల బాగున్నది. పిల్లల చాక చక్రమును, వర్ణ నాంశములందలి జీవకళల గ్రహించుటలో వారి యానందమును, మహాత్మ్యప్రకరములుగనున్నవి. తెలిసికొను నిమిత్తమే జ్ఞానము సంపాదించవలయు నని వారి యాసక్తి. “మార్కు”లుగాని, “నేనులు” (కొట్టుట) గాని, బహుమతులుగాని మరి యెన్నిధమైన పై హెచ్చరికలు గాని లేవు. క్రొత్తపరిశోధకులు విద్యార్థులై ఉపాధ్యాయునకు బోధించుచున్నారా యని దిగ్భ్రమమొందుదురు. వారంతపనింించరయు, స్వేచ్ఛయు గలిగియునాత్మ. ఆమెయు నట్లునే వారి నేయాటంకము పరుపకుండును. చిన్నతరగతులలో మాత్రమే మైనివివరించినరీతిని బాలర కుపాధ్యాయుడు చదివి వినిపించుచుండును. పెద్దవాగులలోవారు తమంతట తామేచదువుకొనుచుందురు. తమంతతాము నిశ్చలబుద్ధితో జదువుటలవాటు మొదట బహుదుర్బలముగ నుండెనుగాని క్రమక్రమమున దానిఫలితము త్యాగ్యుత్తముగ పరిణమించెను.

ఆప్రక్క గదిలో 2 వ తరగతికి భూగోళము పై వివరించిన రీతినే జరుపబడుచుండెను. ఆగదిలో రెండు తరగతులుండెను. మరియొకతరగతి పిల్లలు చేతిపటముల తడేకదృష్టితో జూచుచుండిరి.

ఇంతలో ప్రధానోపాధ్యాయురాలొకగదిలోనికి వచ్చి మీలో నెవరైన పెర్నియనుకథను చెప్పగలరా యని పిల్లల నడిగెను. “నేను చెప్పెద,” “నేను చెప్పెద” నని ఒక్కమారుగ నందఱును బలికిరి. ఇదివరకు ఆరువారములక్రిందట వారాకథ నాలకించియుండిరి. “మీ రందఱును కొంచెము కొంచెముగా చెప్పవడ”ని ప్రధానోపాధ్యాయురాలు పల్కినను. వారు చెప్పకథ నాలకించిన ఏమి ఈ యదృశ్యము! ఇంను దైవప్రేరణ మేమైన నున్నదా యనుపించును. జ్యూసు, ఎపోలోకోవెల, డేనీ, ఎక్రీసియను, పాలిడెర్బిగు మొదలగుమాట లన్నియు వారతి సులభముగ చెప్పివేయుచుండిరి. ఇంతకు కథ యొక్క మారు మాత్ర మారువారుముల క్రింద వారికి చదువుబడెను! అభిరుచితోడిదే లక్ష్యము, లక్ష్య మెచ్చటనుండునో జ్ఞాపక శక్తి యచ్చటనుండక తప్పదు, అను మహాస్య మిందు స్పష్టముగ ప్రతిఫలించినది. ఆహారమునకు రుచియెట్టిదో జ్ఞానమున కభిరుచి యట్టిది.

ఒకానొక పాఠశాలలో నెప్పుడభిరుచి పోవుచున్నదో ఆక్షణముననే జ్ఞాపకశక్తి కాధార భూతమగు లక్ష్యము చెడుచున్నది. పిల్లలు రొట్టికిట్టి పెయ్యల తినుట కాస్తక్తి పడునట్లు ఒకానొక పాఠశాలకు మంచి యభిరుచి పుట్టినవారు మరల మరల నెంత ప్రయాసమునైన నోర్చి ఆ పాఠ (సజ్జప్త) మంచుననే ఎక్కుడు జ్ఞానము సంపాదించ జూతురు.

విల్లును వంచి యట్లునే విశేష కాలము పట్టి యుండు మన్న పిల్లలకు కష్టముగా నుండును. అట్లునే వారికి వినుమించు పాఠముగూడ వారి కక్షి సామర్థ్యముల ననుసరించి యుంకవలయును. అప్పుడే యారంభించు వారలకు పది నిమిషముల జనువు చాలును.

ఆప్రక్క గదిలోని బాలికలు మేకెత్తు నాటకమును చదువుకొను చుండిరి. ఇద్ద బొక్కొక్క పుస్తకమున జదువుచుండిరి. ఆ తరగతి పిల్లవయసు సగటున 11 సంవత్సరములు. చదువంతయు పూర్తియైన పిమ్మట ఉపాధ్యాయుని ముగ్గురు బాలికల విలచి దాక్టరు, జెంటిల్ మన్, లేడీ మేకెత్తులకు జరిగిన సంభాషణను ప్రదర్శింపగోరెను. వారి ప్రదర్శన మత్యద్భుతముగ నున్నది. నాటకముల కెల్లప్పుడును బోవుచుండు వారలకు సహిత మీ ప్రదర్శనము దేహమును గగు రొప్పడింపక మానదు.

పిమ్మట పుస్తకము లన్నియు మూసివేయబడెను. మేకెత్తు బబ్బునుగూర్చి దాక్టరుగా రొకా సౌకమాట నేల బలికితో వ్రాయుడని యుపాధ్యాయుని కోరెను. వారి ఉత్తరములు ఆశ్చర్యకరములు. భావవిశదము, పదములకూర్పు, వాక్యములసౌందర్య, పేరాల యే గ్నాటు అంతయు పట్టపరీక్ష. కులైన వ్రాయులేనట్లుండెను. వీనినిబట్టి చూచిన ఈ నూతన పద్ధతులవలన నెంతవేగముగ విద్యాభివృద్ధిగలుగునో వేత చెప్పనక్కరలేదు. నైంటింతు సెంచరీ మాసపత్రిక.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము.

యాంత్రిక వాణిజ్య విద్యాపతన గ్రంథనిర్మయము మున్నగు విషయముల చర్చించునిమిత్తము నె నేటువారు 19 వ లేదీ సౌక ప్రత్యేక సభను జరుపుదురు. చీఫ్ ఇంజనీయరు, పారిశ్రామికశాఖా దైర్యరవిద్యాశాఖా ఇన్ స్పెక్టరుజనరలు, ముగ్గురును కలసి యంత్రవిద్యావిషయమై యొకమాగ్గము నేర్పరచిరి. బి.ఎస్. సి. పట్టమును నెలకొల్పి నైకమిటివారు నూచించిరి. సివిలు, ఎలక్ట్రిక్, మెకానికలు యింజనీయరుంగులలో నేడేని యొకదానియందు కృతాగ్రతకొందు విద్యార్థికి పట్ట మొసగుటను. కమిటివారు నూచించిన అభ్యసన పద్ధతి యితర ఇండియను విశ్వవిద్యాలయములలోని దానికి భిన్నమై యున్నది. ఇంజనీయరు కార్యచరణోద్దోగి యని ఇతర విశ్వవిద్యాలయములు నుక భాశాలలు నుగ మనింపక పోవుట చే అందులకనుగుణముగు శిక్షణము నీతని కియ్యకున్నవి. ఇదియే గొప్పలోపము. ప్రస్తుత మీలోపము సరింపబడును. పదార్థ విజ్ఞాన రసాయనిక శాస్త్రములతో యూనివర్సిటీ ప్రవేశ పరీక్షయందు కృతార్థులగు విద్యార్థులు ఇంజనీయరుకు కళాశాలలయందు చేర్చుకొనబడుదురు. ఇట్టి విద్యార్థులు నాలుగు సంవత్సరములు చదువవలయును. రెండు సంవత్సరములయన యనంతరమున విద్యార్థు లందరకును పరీక్ష చేయబడును. ఈ పరీక్షయందు పాఠ్యములయినవారు యిక రెండు సంవత్సరములు నైన జెప్పిన మూడిటయందు నేడియో యొకదాని జరువవలయును.

రెంగుగూరన నొక యింజనీయరుకు కళాశాలను స్థాపించు నిమిత్త మిదివరలో వాగ్దాన మొనరింపబడిన రి లక్షల ద్రవ్యమును మూడు సంవత్సరములలో నీయవకును. క్రిసిపలుకు నెలకు రు 1000లు జీతము సహా కళాశాల క్రింద రు 98000 లు వ్యయమగును. నె నేటు సభయందు వైద్య శాస్త్రమునకు సంబంధించిన చర్చగూడ జరుగగలదు.

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడయందు ఈనెల 4-న లేదీ 1 ఘంట మొదలు 2 ఘంటలవరకు వడగండ్లు వర్షము కన్నీందినది. వడగండ్లు చేటలో చెరిగినట్లు భూభాగమంతయు వానిచేకప్పబడినది. ఇదివరకిట్లు వర్ష మాయూర వర్షించలేదనుట అతిశయోక్తిగాదనియు ఇంకను వర్షము కురియుచున్నదనియు ఒక విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

పుదుక్కోట స్థిడర్ల సంఘము.—మైసూరు, లిరువానూరు, కొచ్చిను రాష్ట్రములయందున్న వారికిరలేనే, తమకుగూడ హైకోర్టుచేక్కిగ నమూన చేయించుకొను నధికార మొసగవలసినదని పుదుక్కోట ఫిఫ్ కోర్టులో న్యాయవాదులుగ నుండిన న్యాయశాస్త్ర స్నాతకులు చెప్పి పురి హైకోర్టువారికిక విన్నపమంపుకొనిరి.

సూత్రసంహిత.

సూత్రసంహితయను గ్రంథము సంస్కృతమున మహర్షి యగు వేదవ్యాస విరచితమై న యష్టాదశ పురాణములలో ను సుప్రసిద్ధిగాంచిన స్వామిపురాణాంతర్గతమై వెలయు చున్నది. తైత్తిలకేగాక సమస్తపురాణముల వారలకు నూడ తెలిసికొనదగిన విషయములు వెల్లగు శ్రీగ్రంథరాజమునందు పొందుపరుపబడి యున్నవనుట యెల్లవలె చెల్లించె. ఇట్టి పురాణాంతరంగము నిదివరలో గద్యరూపమున నాంధ్రభాష యందు రచించినవారు గలరు గాని పద్యగద్యాత్మకమైన భాషాంతరీకరణము వ్యర్థము. దీనిని కొప్పురాజు నరసింహకవి తెలి గించినట్లొక వ్రాతప్రతిమాచే జిమ్మలవలనఁ జెలియవచ్చినది. ఈకవియొక్క కాలస్థియునుచేయుటకు నాకు తగినంత యాధార మిహిత్యమున లేకపోయినను ఈ గ్రంథమునందే కొన్ని విశిష్టతలును కొరకైనవి. అందు తుంగనాటి రాజలింగ మనునాయన తన వంశీక్రమమును వర్ణించుకొని తుదకు. తన కొకనాటిరేయి తన యిష్టవైరము స్వప్నమున బ్రత్యక్షం వై కొండొక భక్తవర్ణనకు నీకు సూత్రసంహితయను గ్రం థమును కాలకరుణుని నిచ్చుననియు న్నదానిని నీ కవిత్వ త్రించి ప్రకటింపవలయు ననియుఁ జెప్పినట్లు చెప్పకొనెను. ఆ తుంగనాటిరాజలింగముగా రాధునికులకు నిస్సంశయము. ఆయన యీపుస్తకమును ముద్రింపించినో, లేనియెడ యీ పురాణశేఖరమును భాషాంతరీకరణము మొనర్చిన కవిపుంగ వుని కాలస్థియునుఁగూర్చి వారి కేమైనఁ జెలియునో తెలి యు కున్నది.

కృతికర్తయగు నరసింహకవి తన గ్రంథమును కొలగాని కోటయ్య యనునాతని కంకితముజేసెను. ఈ కోటయ్యభిఖ్యం డు లింగబలికెటలఘ్నం డనియు, గుంటూరుమండలమున నున్న నందిగామ సమీపమునందుండెనని వాక్రుచ్చియున్నాఁడు. నరసింహకవి తననుగూర్చి యిట్టి భావసాంత్యగద్యో వ్రాసి కొనెను.

“ఇది శ్రీమద్వేదామూర్తి కటాక్ష వీక్షాసంస్థానై భయభాషకవిత్వైభవ సచ్చిదానందాఖండస్వరూప రాజ యోగానందానుభవ శ్రీమదుత్తరజైవ సిద్ధాంతప్రబోధిత వట్టు లాధ్యాపకగత పరమకవై కల్పనాభావోధానిశేష మనీషాప్రాధన సకలవిద్యావిధాన కొప్పురాజానంతర్యపూత్ర లింగనార్య పుత్ర సుజనవిభేయ స్వసింహనామకేయ ప్రణేతృవై న శ్రీ మ త్స్వామిపురాణోక్తసూత్రసంహితా.....”

ఇ మృహనీయునికవిత్వ మంతగా లక్షణయుక్తము గాకపోయినను, సహజమైనధారగల్గి మృదుమధురముగ నుం డును. అచ్చటచ్చట లేఖి ప్రమాదములు విశేషముగ గలవు. వానివల్ల సహంపుమని మన్నిత్రులగు కోట లక్ష్మయ్యనాయ డుగారు నా కీగ్రంథము నొసంగిరి. వారి భాషాభిమానవశం బున నీయుద్గ్రంథము శీఘ్రకాలమున నచ్చొత్తించవలెను నని తెలియఁజేయుట కెంతయు సంతసించుచున్నాఁడను. ఇట్టి పురాణలికరణము, న్నదాని నతిసమర్థతతో భాషాంతరీకరణ మొనర్చిన కవికులమండలని నాయకులను భావ్యతయుగా నాంధ్రభాషకమునఁ జెప్పించు గాత.

ఈ కవి సార్వభౌముని కవిత్వవైరిని గూర్చి యొకటి రెండు పద్యముల నిచట నుదాహరించుచున్నాఁడను.

కం॥ సర్వము క్షిందుఁడీతఁడే
నేవ్యుండై యుండ నవరవిత్తుల కేలా
ప్రవోతమును వెలుగగ
భద్రోత్తరములు చూడఁ గాంక్షించుకొకో॥
నీ॥ ఉదయత్రయినిన్న యోధాగరుధిరణు,
సుఖసాంధ్యరాగవిస్మరణ గాఁగ,
తతతస్త్రిపుటోద్ధృత విస్ఫులిగముల్
ప్రకటితాకార తారకలు గాఁగ,
బలమహాద్భుట పటుభటక రాసిద్యుతు
లైతలేమిందు వెన్నెలుగాఁగ,
తురగ రింభోధృత భూతిప్రకాండము
గాధాంధకార సంకులముగాఁగ,
తే॥ రాత్రియునుబోలె నెప్పు నారణ్యమునందు
రాత్రిసంచారమౌరా రాత్రి చరులు
చెలగి యాదిత్యవ్యాయఁజేతు మందు
కడగి రిది చూడ మిగుల యుక్తంబుగావే॥

న॥ అరచగ మాంసము స్వరము లఘ్నము భూమిగలంబులై నచో
సారిరిగనంటికన్ దలఁపఁజూచిన వాంతి జనించు నాత్మగౌ
నరయ శరీరమందదియె నాత్మయటంచును నాదియంచు నే
నరుఁడయినంజలంచునె ఘనంగాఁ మూఢు డుదక్క

నక్కటా.
ఈతని శయ్యాప్రాగల్భ్యంబును బట్టి చూడ పూర్వకవి యని తోచుచున్నది. ఏతద్గ్రంథంబున రచింపఁబడిన దండ కములు, స్తంభరలు మొదలగు వృత్తములును అతిక్లిష్టములై యెడవెడ వినువు బుట్టించు చుండు. ఈ కృతికర్త యతిప్రాస నియమంబుల నంతగా పాటించక, కొంచె మించు మించుగ నాంగ్ల సాహిత్యమున (Blank Verse) ను బోలియుండునో యను నట్లు యతినిశములకల్ల బొడనూపు చున్నది. నరసింహకవి కథాసంవృత్తమును, రసపోషణయు తన మనో వీధియును నటించఁజేసినట్లు నున్నది. కాని లక్షణముకొఱకై యంతగా శ్రమపడినట్లు గన్పట్టదు. దీనిని చూడ నీకవి యాధునికుడని స్ఫురింపక పోదు. మరియొక విశేషము గలదు. ఈ కృతికర్త తన కృత్యాదిపద్యంబులందు పూర్వకవిస్ఫులియం దిట్లు వ్రాసియున్నాడు.
మ॥ కృతి నిర్విషమునొంద వాగ్రచనకై కీర్తింతు వాల్మీకిను;
శ్శితునికవ్యాధునికాలిదాసు భవభూతిందడి మాఘాదులన్.
తలసాంధికుల నాంధ్రసత్కవుల చిత్తంబందువర్ణించు నన్న
తిచేసన్న పతిక్రయి బృహదానందన్ భాస్కరున్ సోమునిన్॥
వై పద్యంబును బట్టి చూడ నీతడు సోమునితరువాతి వాడై శ్రీనాథాచార్యులకు పూర్వపువాడు గాని సమ కాలికుడు గాని యై యుండనోవునని గూడ యూహించ దగి యున్నది ఏదెట్లున్నను, యీ సూత్రసంహిత యాంధ్ర వాఙ్మయ వ్యూహికి సూత్రసాలంకార మని నొక్క వక్కాణింప గలను.

జగన్నాథపురం }
కాకినాడ } భట్టు సత్యనారాయణ శర్మ.
ఏప్రిల్ 27

MYSORE.

Postman Convicted.

BANGALORE, May 6.
The Second Magistrate of the Civil and Military Station yesterday convicted a postman named Joseph attached to the local Post Office under section 53 of the Indian Postal Act with opening a letter entrusted to him for delivery to the Station Master, Bangalore Cantonment. In this case it is stated that the accused was seen in the act of committing the offence. Mr. K. Narayan Nair, lately Superintendent of Post Offices of Bangalore division, and now of Vellore division had him detained and took necessary steps to enquire into his action. At the hearing Mr. Nair and his Inspector Mr. D'Souza were examined for the postal department. The accused had no witness but stated that as the letter was marked "Urgent", another postman named Musthan open it to see if it was urgent. The accused was sentenced to two months rigorous imprisonment.

The Mysore University.

BANGALORE, May 7.
An extraordinary meeting of the Senate of the Mysore University will be held at Mysore on the 19th instant to consider among other items the course of engineering and commerce faculties of the University. A committee consisting of the Chief Engineer, Director of Industries and the Inspector General of Education, have prepared a scheme regarding the faculty of engineering. The committee proposes to institute the degree of B. Sc in applied science which will be conferred on the candidates who qualify in any of the three branches of engineering, civil, mechanical or electrical and the committee state the course of study is laid on somewhat different lines from what is pursued in other Indian Universities, but is moulded on the lines of some of the well-known American and English Universities. It also says that the Engineering is essentially a business man and any course of studies that does not recognise this essential feature and provide for a course in business must necessarily be defective. The existing Indian colleges failed to recognise this and a large part of the failure of these institutions to supply the wants of the country had been due to this omission for the degrees in engineering. Students who have passed University entrance examination with physics, chemistry and mathematics will be eligible for examination. The course will extend over four years. The first two years will be common to all branches of engineering and at the end of the period an intermediate examination will be held and those who have passed in it will be allowed to proceed for final examination after two years and for which they have to sit only for one of three branches of engineering.

It is stated that provision of 5 lakhs may be made available in the course of next three years for equipment of an engineering college at Bangalore and it is estimated that the annual cost of maintenance of the institution would be Rs. 93,000 including the salary of the Principal at Rs. 1,000 to 1,500 per mensem. At the meeting the Senate will also discuss committee report regarding the development of Medical Faculty in the University.

SOUTH INDIA.

COONOOR, May 6

The Coonoor and Willington war fete held to-day at the Coonoor Club proved a most successful affair judging by the crowd that attended it. Their Excellencies Lord and Lady Pentland accompanied by Captain Carleton Smith were present. The fete was declared open by His Excellency and a great rush was made for stalls which together with the other attractions were splendidly arranged. The whole undertaking was the best ever held in the station.

UNITED PROVINCES.

The Criminal Tribes Act.
Its Operations in the U. P.

ALLAHABAD, May 6.
An interesting report by Mr. A. W. Richardson, Superintendent of Police, who was placed on special duty in connection with the working of the Criminal Tribes Act in the United Provinces has just been published. Mr. Richardson says: Most district reports express the opinion that the operations of the Act have restrained the tribes affected and reduced crimes despite errors of various kinds on the part of the Magistracy no less than the Police, inseparable from the introduction of the new act. Many districts report signs of reform are already apparent among some of the tribes proclaimed. In Allahabad and in Cawnpore Boriyash have held numerous punchayats at which they have decided to outcaste persons connected with burglary and theft. Results of years of working of the Salvation Army Settlements are again hopeful. No praise can be too high for the unselfishness displayed by the Salvation Army officers and perhaps still more by their wives in undertaking the strenuous task of controlling by kindness, tempered with firmness, people to whom any argument other than a pair of handcuffs has hitherto been meaningless.

In appreciation of the valuable services rendered by officers and men of the Gwalior army and Gwalior Transport Corps in different theatres of war His Highness the Maharaja Seindia has sanctioned a permanent increase in their pay and pensions.

Another Anarchical Outrage.

CALCUTTA, May 8.
Besides the armed dacoity at Burra Bazaar there was another anarchical outrage in Calcutta last night. Early this morning the dead body of a young Bengalee was found on Strand near the City Flour Mills. The man was shot dead early this morning.
The gateman of the Port Trust Railway, who stays close by says that three Bengalees came in a motor car which stopped on the spot after which shots were fired the car disappeared. The identity of the dead body has not yet been established, but it is believed that this murder is a sequel to the last night's crime in Burra Bazaar.

Latest Telegrams.

[REUTER]

AMSTERDAM, May 6.
The Dusseldorfer-General-Anzeiger endeavours to minimise the entry of China into the war. It suggests that Japan's abandonment of the former objection to China's participation is due to Japan's desire for China's support against America. It concludes that German influence in the Far East is irrecoverably lost, and predicts a struggle for the Pacific after the war.

The Prussian Minister of Education has decided that Chinese students may continue their studies in Germany if they desire.

AMSTERDAM. - A telegram from Berlin says:—Simultaneously with the deliberations of the Reichstag Committee amending the constitution of the Empire there have been debates in the Reichstag on the army, in which the War Minister and the Conservatives declared that a huge army was necessary after the war to protect the Throne; moreover, an international peace was ridiculous, while Socialists denounced the illegal incorporation of Belgians in the German army, and voiced the complaints of soldiers at the brutality of officers, and declared that the people refused to be browbeaten by General Groener's terrorism of workers. The Committee amended the articles of the constitution relative to the appointment of military and naval officers by stipulating that the Chancellor should countersign the Kaiser's appointments, but all the amendments were the work of the reactionary Centre and National Liberals, and the 'Vorwarts' denounces the Committee's trifling and demands its dismissal, while the reactionary 'Kreuz Zeitung' protests against the alterations as undermining the monarchical principle.

A pamphlet being circulated in the German army and approved by General Ludendorff demands of the Central Powers the annexation of Belgium, Northern France, Courland, Poland, Serbia, Montenegro and Egypt, also the formation of a Central African Empire in order to exploit coal, India rubber and iron resources. It asserts that the "Entente" must be deprived of two-thirds of their natural riches.

The 'Arbeiter Zeitung' denounces what it describes as "these criminal projects", because they involve the ruin of Germany.

అ మృతాంజనము.

అన్ని నోవలకు సిద్ధపడము.

చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనోవల మాన్యును.

పార్వపు నోవల బార దోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రనియింటు నుండదనినది.

సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటునుండదగినది.

అమృతాంజనం దీసో. } 109, ఫోకోడ్డు, బొంబాయి.
7, కంబునెట్టి బీది, మద్రాసు.

THE GREAT WAR.

Fight for Craonne and Laffaux.

French Heroism and Furious German Attack.

PACIFIST DEMONSTRATIONS IN PETROGRAD: GENERAL ALEXIEFF'S DENUNCIATION.

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

Preference and Imperial War Cabinet. Question and Answer in Parliament.

LONDON, May 7.
In the House of Commons to-day Mr. Hewins asked whether the question of preference was taken from the hands of the Imperial War Conference by the Imperial War Cabinet.

Mr. Long replied that the impression that the Conference was not wholly satisfied with the treatment of the question would be wholly incorrect. The resolution was debated in the Imperial War Cabinet and the representatives accorded it their hearty support. It was moved in the Conference by the Prime Minister of New Zealand and carried unanimously. The members of the Conference desired it to be recorded that the reason why they did not speak at length on the resolution was that the question had already been fully debated in the War Cabinet.

Mr. Long added any suggestion that the Imperial War Cabinet could take any matter from the hands of the Conference would show an imperfect appreciation of the powers of the Conference and be warmly resented by the Dominions.

Aeroplane Drops Bombs on London.

LONDON, May 7.
The Press Bureau states that early this morning a hostile aeroplane dropped four bombs in the outskirts of the north-east of London killing a man and injuring a man and a woman. The damage to buildings was slight.

AMERICA.

Submarine Menace.

American Attempts to Overcome it.

LONDON, May 7.
NEW YORK.—The Chairman of the Naval Consulting Board announces that the experiments against submarines are most encouraging and it is believed that the problem has been solved.

American Enthusiasm for War.

LONDON, May 7.
OTTAWA.—Sir George Foster, the Acting Premier, has returned from Washington, where he attended the Allied Conference. He says stress on America's enthusiasm for war and states that arrangements have been advanced to assist in shipbuilding, in solving the submarine problem, in producing with Canada food and munitions for the Allies and in military and naval co-operation. A Joint American-Canadian regulation of food prices is probable. America's entry will remove misunderstandings between Britain and America and will aid both in war and in settling peace problems.

RUSSIA.

A Street Affray.

Pacifists Fire on Government Partisans.

LONDON, May 7.
PETROGRAD.—Saturday.—The streets yesterday afternoon were again filled with excited crowds discussing the situation. The majority denounced the pacifist agitation, when suddenly a large band of so-called Leninists, who are pacifists against the Government appeared marching up the Nevsky Prospect. A collision occurred at the cross roads, the partisans of Government including many soldiers endeavouring to seize the Leninist flag. Some Leninists fired rifles and several supporters of the Government were killed or wounded, but the Leninists finally dispersed. The streets are picketed and crowds are cheering for the Government.

American Labour's Message.

NEW YORK.—The American Federation of Labour has telegraphed to the executive of the Workmen's and Soldiers' Delegates in Petrograd urging the support of the Provisional Government against the German propagandists.

General Alexieff Denounces Propaganda.

A telegram to the "Times" from Petrograd says that General Alexieff, while in the capital, denounced the propaganda in favour of "no annexation", "no indemnities", which the Army at the front interpret as an advocacy of surrender.

CHINA.

A Chinese Minister Arrested.

LONDON, May 7.
PEKING.—Hsuehsinling. The Minister of Communications, who resigned in consequence of the discovery of frauds in which his Department was concerned, has been arrested on a charge of corruption.

AUSTRALIA.

Government Majority Assured.

LONDON, May 7.
MELBOURNE.—It is expected that the Nationalists will have twenty-one seats in the Federal Senate and the Labourites fifteen. It is certain that the Government will control both Houses. The majorities in the Labour strongholds have been enormously reduced. Elections are everywhere quiet.

Australian Elections.

Nation Stands True and Firm.

LONDON, May 7.
MELBOURNE: Although the elections returns are incomplete it seems certain that Mr. Hughes will have a majority in both Houses generally. Majorities in labour strongholds have been greatly reduced and several prominent labour candidates have been defeated. Mr. Hughes was returned for Bendigo by a majority of 3,600. Mr. Cook formerly Leader of the Liberal Party and now member of Mr. Hughes Ministry in a speech in Sydney declared that the Nation had risen grandly and had hung true to its traditions.

BRISBANE.—The latest figures of the referendum on the question of abolition of Queensland Legislative Council are for 1,15,367 against 1,57,194.

GERMANY.

Duration of the War.

German Anticipations.

LAHORE, May 7.
A "Civil and Military Gazette" special cable quotes that the German-Swiss economic agreement has been prolonged to the 31st July. The previous term of agreement exceeded 8 months, but it is reported that Germany refused to consider a further term of more than three months, believing that the war will not last longer.

Constitutional Changes in Germany.

A Government Stage-Managed Business.

LONDON, May 7.
Telegrams from Berlin confirm that no radical change in the constitution has been adopted. Radical and socialist newspapers continue to urge that the Reichstag should have power to dismiss the Chancellor. There is disposition in England to believe however that the constitution Debate in the Reichstag and possibly even comment on it has been largely officially stage managed, the object being by giving a little and talking a lot to keep workers quiet and impress Petrograd.

MESOPOTAMIA.

The Occupation of Baghdad.

Congratulations from Mahomedan Leaders.

SIMLA, May 7.
Cordial letters have been received by the Chief Political Office with the British forces in Mesopotamia from several Mujtahids of Kerbela and Nejeef on the occupation of Baghdad. In the letter from Saiyad Abdul Hussein Tabatabhai, one of the three premier Mujtahids of Kerbela, a request was made that the following message might be transmitted to His Majesty the King-Emperor:—

"I and all the spiritual leaders of Islam here offer Your Majesty our heartfelt congratulations on the conquest of Baghdad, Dar-es-Salaam."

H. M. The King-Emperor's Reply.

This message was duly laid before His Majesty who has been graciously pleased to send the following message in reply:—

"I have received with pleasure your congratulations on the brilliant achievements of my troops, whose victorious arms will assure the security of your famous shrines. My earnest desire is for the well-being of Iraq and its people, the preservation of its holy places and the restoration of its ancient prosperity."

FRENCH FRONT.

French Cross Hindenburg Line.

THE STRUGGLE FOR CRAONNE AND LAFFAUX.

Graphic Description of the Fighting.

LONDON, May 7.
Reuter's correspondent at the French Headquarters says Craonne and Laffaux are respectively the flanking points of the plateau whence the Germans have now been swept. The powerful positions constituting the Laffaux salient, which is the cornerstone of the Hindenburg Line, were especially difficult of access, as the valley containing the Soissons-Laon railway had to be crossed and the

TELEGRAMS.

heights crowned by Laffaux mill had to be stormed. Yet the positions were taken at a blow though the Germans were continuously reinforced by a tunnel connecting the trenches with quarries in the rear. The fighting was everywhere very hard. The correspondent watched the German counter-attack accompanied by a most furious bombardment. The captured trenches were smoking under the rain of heavy shells as if on fire, yet the French did not yield a foot. The main feature in the Craonne sector were the desperate attempts of the enemy employing the Prussian Guards to recapture Craonne. Repeated waves of assault were mown down and when the attacks were finally broken up, the French hunted the survivors from their trenches and shelters where they had assembled for the attack. These were found to be packed with dead. Eleven hundred prisoners were taken here alone and as these men surrendered only as a last resort the enemy losses can be imagined. The result of the whole fighting is that a gap several miles long has been torn in the Hindenburg line. This is very notable as the enemy meant to stand on the Craonne plateau if anywhere in France.

LONDON, May 7.
This afternoon's French communique says:—Last night was marked by fresh German reactions in the region northeast of Soissons and on Chemin des dames where we have identified four new divisions since yesterday. Very violent counter-attacks preceded by intense bombardment were launched against our positions on Froimont Farm Cerny Hurtetise front and on the heights of Craonne and Vauclerg. Desperate fighting ended in favour of our troops who victoriously resisted most furious assaults and maintained their positions everywhere. The German masses were mown down by our artillery and machine-guns and sustained considerable losses during these engagements. We increased the number of our prisoners to over 8,200 making a total of 29,000 since April 16th.

BRITISH FRONT.

LONDON, May 8.
F. M. Haig this afternoon reports:—We improved our position in the course of a sharp fighting this morning on the Hindenburg line Eastward of Bullecourt and made progress in the direction of the village taking prisoners. We drove off night bomb attack southward of Oppy.

INDIAN TELEGRAMS.

From our own Correspondent.

[BY WIRE.]

CALCUTTA.

The Indian War Loan.

CALCUTTA, May 7.
Applications for the War Loan now amount to Rs. 17,93,78,100. Details are as under:—

	Rs.	As.	Ps.
Bombay	6,86,96,600	0	0
Bengal	5,65,75,500	0	0
The Punjab	1,39,22,100	0	0
United Provinces	1,32,80,600	0	0
Madras	91,76,100	0	0
Burma	65,31,300	0	0
Minor Administrations	51,11,400	0	0
Central Provinces	30,80,800	0	0
Bihar and Orissa	23,15,000	0	0
Assam	3,88,700	0	0

The Bengali Regiment.

CONCESSIONS TO GOVERNMENT SERVANTS.

CALCUTTA, May 7.
The Bengal Government have issued the following communique:—The Government of India have sanctioned the grant of the following concessions to Indian employees of the Government who enlist into the Indian Army, with the permission of their official superiors.
(1) Government servants accepted for enlistment will retain while in colour service a lien on civil appointment of the same class.
(2) Service in the army will count towards civil pension if serving in a pensionary appointment and for increments of salary in case of men serving in incremental grades. It will not count for leave. But such service will not be regarded as an interruption of duty for leave already earned.
(3) Government servants will receive while in colour service in addition to army pay and allowances, privilege leave pay to the extent of privilege leave due there after, fullough pay of their civil appointment. These concessions will apply to Government servants who join the Bengali Regiment. They do not apply to Military Police or to Indian Army Reservists for whom special conditions of military service have already been framed.

Calcutta Exemption Tribunal.

CALCUTTA, May 7.
Mr. Ubel an assistant, Messrs. James Finlay and Co., applied for exemption on medical grounds but produced no certificate.
Colonel Pugh: "Where is your father?"
"He is now interned."
Colonel Pugh: "At Ahmednagar as a German?"
"Yes, I believe so."
Colonel Pugh: "Then I don't think he is liable."
The President: "His papers will be forwarded to the Commissioner of Police for report as to whether he is liable or not under the Act."

TELEGRAMS.

ANARCHICAL OUTRAGE.

Two Jewellers Shot Dead in Calcutta.

By Bengali Dacoits.

CALCUTTA, May 8.

The vicinity of the Armenian Street last night was the scene of a wild excitement when it became known that an anarchist outrage had been committed in the shop of one named Mohan Lal Jata Bhai at No. 36 of that street, with the result that two of the owner's sons were shot dead, a clerk stabbed and a fourth person shot. It transpires that at about 8 p. m. a woman named Chota Mulkajan of Natoon Bazar accompanied by another woman and Mahomed Sala went to the shop of Mohan Lal, being old customers, to arrange about some jewellery. The woman Mulkajan was explaining to the shop-keeper that her nose ring was too heavy and was asking if they could not give her a lighter one when three Bengalis wearing shirts and dhoties walked in together and asked to see some valuable gold neckchains. The two sons of the owner, Magan Lal and Treekumjee, divided their attention between their women customers and the three new comers. The clerk Kanjee was writing up some entries in his Khatta book and the boy Tuki employed there was seated on the floor doing some mirror repairs. The newcomers were shown some gold ornaments. They were apparently not satisfied and asked to be shown some more. This was readily done and quite a large number of ornaments were placed on the big jewel case. Suddenly three other Bengalis entered and fired from revolvers into the ceiling of the shop. This was the signal and all the six began to collect the ornaments on the jewel case. In the confusion that followed Magan Lal appears to have got hold of the telephone in the shop to ring up for the police. One of the dacoits seeing what he was doing shot him through the heart at point blank range and the man dropped dead still holding the handle of the telephone. On this the other brother Treekumjee rushed at him brother's assailant and he was also shot through the heart, succumbing shortly after. Several more shots were fired and the lad Tuki was shot in the ankle of one foot while the clerk Kanjee received a severe stab in the arm which tore away the flesh from the bone. The two women and the man in the shop crouched in a corner immediately the first shots were fired and fortunately escaped unhurt. The dacoits then, carrying away as much loot as they could, ran about ten yards towards the east of the street and turning into a dark gully on the left got into Cotton Street where it is said a taxi cab was awaiting them. They then drove off in an easterly direction and disappeared. Information of the outrage was subsequently telephoned to the Commissioner of Police and all police stations. The first to arrive on the scene was the armoured car in charge of Sergeant Norton and three other European Sergeants. The Sergeants picked up all the four men and took them to the Medical College Hospital. On arrival both brothers were found to be dead. The other two men who were still alive at a late hour were removed to the operating room where their wounds were immediately attended to. The locality where the outrage took place lies to the north of the Armenian Church. The street is about fifteen feet wide and on both sides there are rows of goldsmiths who hail from the Bombay Presidency. The street is one of the most crowded thoroughfares in Burra Bazaar and usually it is only after 10 P. M. that the traffic diminishes. The Commissioner of Police, the Deputy Commissioners of the Northern Division, town and suburbs and the special branch of the C. I. D. with the officers of the local thana all visited the scene of the outrage. The police stated that the exact value of the ornaments looted was not known, but it was believed to be between Rs. 5000 and Rs. 10,000. At about 10.45 p. m. the two women who had been in the shop at the time of the outrage and got away in the confusion that followed were brought from their homes and their statements were fully recorded by the police. Up to a late hour no trace of the perpetrators of the outrage had been found.

Rajah Daljit Singh's Memorandum on Reforms.

The "Bengalee's Comment."

CALCUTTA, May 7.

The "Bengalee" says:—The Post war reforms have recently received sufficient consideration in the Punjab and so far progressive opinions have been expressed by leading associations though details of their memoranda have not been published. We understand on authority of a well informed Lahore correspondent that Raja Daljit Singh has submitted one. We do not know whether to the Secretary of State or to the Government of India. The Raja who is a member of the Secretary of State's Council should ordinarily be concerned with the affairs of the India Council. But at any rate his views about these reforms would be interesting if not agreeable to the vast majority of his countrymen. The Raja's progress in public life has been rather rapid. Since the "Komagata Maru" enquiry he quickly came into prominence, was appointed to the Secretary of States Council, received the title of "Raja" while the senior colleague Mirza Abbas Ali Beg whose views are too well known to need any special mention, has been left in the cold. It is yet to be seen who inspired the newly created Raja with the idea of initiating a reform memorandum.

SIMLA.

A Generous War Donation.

SIMLA, May 7.

The Raja of Dewas, Junior Branch has, very generously offered a contribution of Rs. 1,30,000 towards the cost of the war, which has been gratefully accepted.

His Highness the Maharaja of Benares has kindly founded a gold medal to be known as the "Lady Chelmsford Medal" to be awarded annually to the best student of the Lady Harding Medical College for Women, Delhi.

The Joint War Committee of the Order of St. John of Jerusalem and British Red Cross Society, Indian Branch, gratefully acknowledge the receipt of a donation of Rs. 5,000 from Messrs. Child and Company of Calcutta. This donation will be applied towards the endowment of beds in the Electro Therapeutic Red Cross Hospital at Dehra Dun.

The will of Mr. Malladi Satyalingam.

1. This is the last will and testament of me Malladi Sathialingam Naiker of No. 62, 32nd Street, Rangoon.

2. I hereby revoke all wills and Testamentary Dispositions made by me before this and declare this to be my last will and Testament.

3. I hereby appoint my adopted son Malladi Subramaniam and my managing clerk Pinapotu Govindarajulu to be my executors.

4. I hereby declare that all the moveable and immoveable properties that I at present possess are self-acquired and neither my relatives nor any one else has any share therein.

5. I give, devise and bequeath to my said executors all the properties moveable and immoveable which I shall be seized and possessed of or entitled to at the time of my decease upon trust.

6. Firstly. To pay all monies due by me to others and all wages due to my clerks, servants, and other staff.

Secondly. To pay to my managing clerk Pinapotu Govindarajulu Rs. 10,000 ten thousand only, soon after Probate is granted. This sum is given to Govindarajulu in recognition of his faithful service for years and must be paid to him within two months after obtaining probate whether he undertakes the Trusteeship herein-after mentioned or not, and even if he ceases all connections with the affairs of my estate immediately after my demise and declines the executorship of this will.

Thirdly. To set apart the sum of eight lakhs of Rupees for the following charities, to be known as Malladi Sathialingam Naiker Charities. For the purposes of the charities I nominate the following gentlemen as Trustees:—

1. My adopted son Malladi Subramaniam.
2. My managing clerk Pinapotu Govindarajulu.
3. Duriseti Sheshagiri Rao Pantulu Garu at present of the Cocanada Municipality.
4. Kovvuru Adireddi Garu son of Kovvuru Basivi Reddi Garu.

Should any one of the above designated gentlemen decline to act as a Trustee those that accept will act as such. In all matters concerning the administration of the Trust, the vote of the majority of the Trustees will prevail and if they are equally divided Mr. Duriseti Sheshagiri Rao Pantulu Garu will have a casting vote till such time as he continues a Trustee, and after his retirement my adopted son Malladi Subramaniam will have the casting vote.

It will be competent for each of the Trustees to nominate and they will nominate their successor as such Trustee but only after having served as Trustee for at least two years. Every one of them can however before the lapse of the two years nominate a successor to succeed him as Trustee in case of his demise or physical or mental incapacity disabling him from acting as a Trustee and such nomination will be good. No one who is not a Hindu will be qualified to be a Trustee. If a Trustee dies without nominating a successor, the surviving Trustees will nominate a Trustee to take the place of the deceased Trustee. Persons whose personal interests are the same as those of an existing Trustee are ineligible for nominations as a Trustee.

The number of Trustees will at no time fall below the number of two persons. If the number is ever allowed to fall below two it will be competent for anyone to bring the matter before a Court of Law with a view to increasing the number of Trustees. If however all the Trustees die without nominating a successor the entire assets of the Trust and the management will vest in the managing member of my house for the time being, but only till the nomination of new Trustees.

My executors will deposit the said sum of eight lakhs in the joint names of all the Trustees immediately after Probate is granted in any of the Presidency Banks. Sums not exceeding Rs. 50,000 may be deposited in the Exchange Banks but the maximum deposit in all the branches of any one bank shall not exceed Rs. 50,000. The deposits can only be withdrawn by the signature of three out of the four trustees or by a majority after the money is transmitted out of Burma. While in Burma it can be withdrawn by any two of the Trustees but not by one.

The Trustees will as soon as possible utilise out of eight lakhs, any amount not exceeding one lakh for the following buildings and for acquiring lands for that purpose:—

- (a) To build of bricks a school with large playgrounds and up to date Gymnasiums in Jagannathapuram, Cocanada, Madras.
- (b) To build of stones a temple at Chollangi Village near Cocanada for the deity of the village, the deity to be installed to be decided by the Trustees of my charities and if they disagree the view of Duriseti Sheshagiri Rao Pantulu to prevail, the temple should have an open courtyard all round with a well.
- (c) To build a choultry (chattram) of bricks in Jagannathapuram adjacent to the school for feeding the poor. If the one lakh is found insufficient for the above buildings, the buildings should be completed from the interest and income accruing out of the remaining seven lakhs and on no account should any part of the seven lakhs be reduced. The seven lakhs shall form the capital for the upkeep of the charities consisting of the school, the chattram, temple, and the fund for higher education, and the said charities will be maintained out of the interest and income accruing from the said capital of seven lakhs.

The school should be for the education of boys and girls up to the present "Primary standard of the Madras University" and the school should be open to all classes of people irrespective of caste and creed. In addition classes for instructions in handicrafts such as carpentry, weaving, pottery and kindred subjects should be attached to the school. Education must be free for all. The chattram should have "accommodation" to feed about 200 people of different castes. If persons to partake are forthcoming at least a hundred people should be fed only once each a day. Of the hundred 25 should

be pupils of the school if they are poor. A few brahmins must be fed each day. The food for all must be cooked by Brahmins and no non-vegetarian diet should ever be tolerated within the chattram. In addition to the 25 above mentioned about 50 dozen Brahmin youths only may be fed if they devote at least two hours a day for the study of the Vedas.

Puja must be performed twice daily in the temple and the temple should have a full complement of Archakas, servants, and musicians (Melagandru).

In addition to the above charities my trustees will also send every year one Madras Hindu for higher or technical education to Europe, America, Japan, or any other foreign country. The subject to be selected by such student can be anything except Law and General Medicine. A student taking up subjects such as Science, Chemistry, Physics, &c., must be a graduate. For this purpose a sum of Rs. 4,000 must be set apart yearly. If this sum cannot be spent on a single student enough students must be sent and the sum spent. The best student among the applicants must be selected after calling in applications by advertisement in the newspapers. Special notice must also be sent to the principals of all first grade colleges in the Madras Presidency and persons capable of recommending students for such subjects as mining etc., such students should under no circumstances take part in seditious politics during their stay in a foreign country as students and if they do so, they forfeit the right to further support from the Fund but will be entitled to a return passage if they return home forthwith and not otherwise. The student must also be bound on their word of honour and before their friends and fellow students to send another student in their turn for a similar purpose if at any time after their return to India, they are in a position to do so.

The Trustees may invest the Trust Money in any of the following securities:—

1. Bonds of the Government of India.
2. Debenture of Railways, Port Trust and Municipalities in India and Burma.
3. Freehold house property in the Towns of Rangoon, Madras, Bombay or Calcutta.
4. Agricultural lands in the Presidency of Madras or the Province of Burma and income yielding gardens. If agricultural lands in Burma are bought preference should be given to Waste Land Grants.

Provided that at least five lakhs will be permanently invested in agricultural lands and only the remaining two lakhs invested in other securities. The Trustees will at no time withdraw the said five lakhs from lands and invest in any other security.

The charities herein before mentioned will rank as follows:—

1. The maintenance of the school.
2. The sending of students for higher or technical education.
3. The maintenance of the temple.
4. The feeding of the poor.

If the income of the property be insufficient to carry out all the charities they should be carried out in the order above set forth, provided that at least 40 people can be fed daily. If the funds do not allow of feeding even this number, then the sending of students for higher or technical education must be given up or be modified.

The Trustees will also print both in English and Vernacular the contents of the will so far as it relates to the charitable Trust and distribute it broadcast in Cocanada and the adjacent towns and districts every year.

If for any reason any of the charities hereinbefore mentioned cannot be carried out my Trustees will substitute any other charity in their discretion and they will have a very wide but not absolute discretion in interpreting the terms of the Trust.

If all the Trustees die without nominating a successor and if there is no representative of my house to carry on the Trust, the Trust properties will then vest in the Municipality of Cocanada who will then carry on the Trust subject to the conditions above set forth, and it will if necessary be competent for the Municipality to pay an official to supervise the affairs of the Trust.

Fourthly. To use all the surplus after disbursing the amounts hereinbefore set forth to the absolute benefit of my executor and adopted son Subramaniam.

IN WITNESS WHEREOF I the said Malladi Sathialingam Naiker have hereto set my hand this 20th day of September One thousand Nine Hundred and Twelve.

Left Thumb impression of

Mark of Malladi Sathialingam Naiker.

Signed (thumb impression affixed) by Malladi Sathialingam Naiker the testator abovenamed in the presence of us present at the same time who in his presence and in the presence of one another have subscribed our names as

Witnesses:—

(Sd.) C. S. MANI, Bar-at-Law.

(Sd.) T. S. S. RAJAN.

(Sd.) T. F. PEDELY.

This Will and Testament was read and translated by me to the Testator in Telugu which he understands.

Rangoon, 20th September 1912. (Sd.) C. S. MANI, Barrister-at-Law.

BOMBAY.

War Loan.

Jam Saheb's Speech.

BOMBAY, May 8.

At a meeting of the subjects of the Jamnagar State residing in Bombay H. H. Jam Saheb Sir Ranjit Singhji made a stirring appeal to his subjects to subscribe liberally to the War Loan and announced that the State was going to invest Rs. 10 lakhs to the Loan.

దేశ సంరక్షణబలము

ఇండియాను వాలంటియరులు.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ వైస్ చాన్సలరు గారు వైద్యాధికారుల నడిగిన ప్రశ్నలను, అట్లు పెంటు జనరలుగా రాసిన ప్రత్యుత్తరములు నీ క్రింద మదహరింపబడినవి:-

1 విశ్వవిద్యాలయ పటాలములు గాని కళాశాలాపటాలములు గాని యేర్పరుప నవకాశ మున్నదా? తరిగియేతులో నున్న పురు గాని యుద్ధరేకు రప్పించి నపుడుగాని యాపటాలముల ప్రత్యేకముగ నుంతురా? లేక యితర భారతీయ సేనలలో కలిపినేయుదురా?

ప్రత్యుత్తరము:- మతసంబంధమును ఆటంకములుండక పటాలములలో విద్యార్థులు తగినంతయంది యుండిన వై పటాలముల ప్రత్యేకముగనుంప ప్రయత్నింతుము. ఒక విశ్వవిద్యాలయమునుండి 200 మంది విద్యార్థులు వత్తు రనుకొందము. ఎవరి మతానుసారము వారికి భోజనాదికము లేర్పరచుటకున్న యవకాశములనుబట్టి ఒక్కొక్కసారి 50 మంది విద్యార్థులు త్రెయినింగుకు రప్పింపబడుదురు. ఇట్టి పటాలము లేర్పరచు తటస్థించినపు డీవిషయమును గూర్చి గాఢముగ నాలలో చింపబడును.

(2) ప్రదేశపరీక్ష నిచ్చి వైద్యములో చేరిన విద్యార్థులు ఒకటిరెండు సంవత్సరములవరకు చదువు మానుకొనవలసినదేనా?

వైద్యమున చేరునట్టి విద్యార్థులు మానుమానులు వైద్యక శిక్షణమును మూత్రమే పొంద గోరబడుదురు.

(3) వైద్యక శిక్షణ మంది నట్టి విద్యార్థులను ఇతర రాజధానులకు పంపుదురా? పండిన నా రాష్ట్రములయందు వీ రంతకాల ముండవలయును?

అత్యవసరమైనచో మూత్రమే పీరు వైద్యమునకురావలసి బడుదురు. అట్టి అగత్యము సంభవించినచో, వీరలను ఇండియాలో నెక్కడకైన పంపవచ్చును. ఎంతకాలము వైద్యమున నుండవలయును అనువిషయమును గూర్చి మితి వేర్పరుప వీలులేదు. ఈవిషయ ముపట్టి స్థితిగతులపై నాధారపడి యుండును.

(4) వైద్యక శిక్షణమునంది, వైద్యమున చేరులోపల విద్యార్థి యేమిచేయవలయును?

వైద్యమునకు రావలసినదని ఉత్తరువుకు వరకు విద్యార్థులు తమతమ కార్యముల నాచరింపవచ్చును.

(5) వైద్యకాశ్రమ విద్యార్థులు వైద్యపటాలపు వాలంటి యర్లు గావలెనా? లేక ఇండియా రక్షణబలముగ పటాలములలో చేరవలయునా?

అందరు విద్యార్థులను దేశసంరక్షణ బలముననే చేరవలయును.

ఉదాహరణలు మనవి:- కడపలో శ్రీరామకృష్ణ సమాజము చేరిన సొక సంఘము కలదు. సంఘమువారు ప్రజలవిద్యాభివృద్ధికి గత ఆరు సంవత్సరములనుండియు పాటు పడుచుండిరి. వీరు రామకృష్ణపరమహంసగారి చేరిన సొక యుచిత పత్రమునుండియు వివేకానందస్వామి పేరున సొక పుస్తకభాండాగారమును నెలకొల్పి యింత కాలమునుండియు పోషించుచువచ్చిరి. ప్రస్తుత మున్న భవనములు బాడుగకు తీసికొనిన వగుటచే నందువలన యిచ్చందు లభిక మరి తలచి సంఘమువారు స్వంతగృహముల నిర్మింప నెంచిరి. దొంతనము వారు మండిములకై నివేశనముల నొసగిరి. ప్రజలు వారు భావులై తమకుతోచిన ప్రత్యమును "రామకృష్ణసంఘ కార్యదర్శి, కడప" అను వైవిలాసమునకు పంప సంఘ కార్యదర్శి ప్రార్థించుచున్నాడు.

ఏలూరు బాలికాపాఠశాల:- దొంతనము వారి బాలికా పాఠశాలయందుండి విద్యార్థినులకు ఏటి బహుమానము లొసగు నాచారము కలదు. గత నెల 29 వ తేదీని వి. ఆర్. కుప్పస్వామి ఆయ్యరు. వి. ఏ. ఎస్. ఎం. గారి యధ్యక్షత క్రింద పురమందిరమున జరిగిన సభయందు బహుమానము లొసగబడినవి. బాలికలు స్వాగతగీతమును పాడిన యనంత రమున హెడ్డుమేట్లరు గత వత్సరపు రిపోర్టును చదివెను. విద్యార్థినులు సీతాకల్యాణ నాటకమును ప్రదర్శించి సభ్యుల నల రింపజేసిరి. శ్రీవిద్యావత్సరముగూర్చి ముచ్చటించుచు సభ్యు డ్దాడు బాలికలకు బహుమానముల మొసఁగెను. వెంటగిరిరాజు గూడ బంగారు పతకము మున్నగు బహుమానముల ని. బాలికాపాఠ పతనము రాజనంపతుల శ్రేయోభిలాష పాకములలో సభ విరమింపబడెను.

కలకత్తాలో మన్యపుజ్వరము

బెంట్లగారి యుపన్యాసము.

గత బుధవారమునాడు కలకత్తా కార్యకేషను ఆరోగ్య సంఘమువారి యొకసభ యొనర్చిరి. సభయందు శానిటరు కమిషనరు డాక్టరు సి. ఎ. బెంట్లగారు మన్యపుజ్వర మునుగూర్చి యుపన్యాసించిరి.

కలకత్తాలో మన్యపుజ్వర మూలకముగు మరణముల గూర్చి నికరముగు సమాచారము లభించుట చాలకష్టము. ఇతరప్రదేశ ములయందు మన్యపుజ్వరము సోకినవా రిటువచ్చి మృతివొం దుట గలదు. ప్రజ లొకానొకచో మన్యపుజ్వరముని యపోహ పడి, దాని కుచితముగు చికిత్స చేయింపవచ్చును. మన్యపుజ్వరము గాక, జ్వరములో ననేక జాతులున్నవి. కాక మరణపు లేటును బట్టి మన్యపుజ్వర పరిపాలనమును నిర్ధారణచేయుట కవకాశము లేదు. కలకత్తాలో స్త్రీహృద్ధిలేనట్లు డాక్టరుగారి పరిశోధన వలన తేలివది. 1911 సంవత్సరమున దర్బాపును జరిపిన రాయలు కమిషను సభ్యులు గూడ నిట్టి అభిప్రాయ మునే యిచ్చియుండిరి. ఈయంతయు లన్నియు డాక్టరు క్రేక్ గారి యభిప్రాయముల ప్రసవవచుచున్నవి. కలకత్తా నగరము మన్యపుజ్వర బాధితముగాదు. ఈజ్వర మత్యధికముగ నుండక పోయినను అచ్చటచ్చట స్వల్పముగ నుండవచ్చును. కనుక దాని నణచివేయు సాధనముల ననుపమండ్ నూరు కొనరాదు. ఇంతటినుండిగూడ జాగ్రత్తగ నుండిమేని, జ్వర శేషమును నగరమునుండి నిర్మూలించవచ్చును.

దోమల నిర్మూలించుటయేమనెనన్న వలసినముఖ్య మగు యత్నము. ఉష్ణప్రదేశముల యందు దోమల నిశ్శేష మొనర్చిన, ఆరోగ్యవిషయమై వేరొకపర్యాయ చేయ ననాన శ్యకమని జనరలు గోన్, సర్ నోస్ట్లు రాన్ గా వ్యభిప్రాయ మిచ్చిరి. మన్యపుజ్వరము మున్నగువ్యాధులు యన్నిదేశముల యందును ప్రబలియున్నవి. దోమలే యావ్యాధులకు మూల కారణములై యున్నవి. కనుక ప్రతిపురమునందును దోమలని ర్మూలించువత్నింపవలయును. కలకత్తానగరమున నీకార్యములు తాత్కాలికముగ నేమింపబడిన స్వల్పముగుఁడొక్కొక్కచేబలగము నేనిర్వర్తింప బడుచున్నవి. కాని ఈకాళ సభివృద్ధి పరచిదిర స్థాయిక మొనర్చుట ముఖ్యమై యున్నది. ఇదిగాక దోమల యుపద్రవమును ప్రజలకు పూర్తిగ బోధింపవలయును. కరపత్ర ములు పంచివేట్టించి గోడలపై నోటీసుల నంటించి, ఉపన్యాసములు మున్నగునవి జరిపినప్రజలకు మన్య పుజ్వరవిషయక వృత్తాంత మంతయు నామూల్యముగ తెలియ గలదు. మనము నిర్మూలించవల సిన ది మన్యపుజ్వరకారక మగు దోమమాత్రమేగాదు. వివిధములగు దోమలు వివిధము లగు వ్యాధులకు కారణములై యున్నవి. ఒక్కొక్క జాతి దోమ ఒక్కొక్క ఋతువునందు ప్రబలియుండును గనుక నీ వ్యాధుల నన్నిటినుండియు పురమును గాపాడి, పురమునెల్లపు డారోగ్య దళయం దుంచవలచిన ప్రత్యేకముగ నొక కాళ సేర్పరుపవలసి యున్నది. రోగనివారక యత్నములు వీరు సాలసాధనము చేయవలసి యుండును.

ఈడిప్టెరేమెంటున కగత్యుచు యద్యోగి బలగమును మెల్లు ఆక్సెసు నిష్ఠింపవలయును. ఇందుకుగాను జాగ్రత్తగ విమర్శన జరుపవలసి యున్నది. ఇదివరలో టెంపొరంగ ఏర్పరుపబడిన బలగమునుబట్టి కొంతయూహ చేయవచ్చును. ఆరోగ్యక మగు అధికారబలగమును గూర్చి కొలంబోసగ విష యమై తెల్పినెట్లు కల్లులు ఎస్. పి. జేముగారు ఉజ్జాయింపు నేసియున్నారు. వీరి యుజ్జాయింపునుబట్టి చూచిన మనకెంత బల ముండవలసినదియు, ఎంత వ్యయచుకునదియు స్పష్టము కాగలదు. ప్రతి ఇంటివారును దోమలవిషయమై తామే యత్నముల నొనర్చి తద్వారా దొంతనమువారికి సహాయ పడిన గాని ప్రతివాడును తనయింట దోమలు లేకుండ పశుభ్రమగు నుంచవలెనని దొంతనమువారు నిర్బంధించినగాని, విశేషముగు వ్యయప్రయాసము లక్కరలేదు. అప్పు డీ డిప్టెరేమెంటునకు సాలునకు అర్థలక్షద్రవ్యమును, తగుమాత్రపు ఉద్యోగుల సంఖ్యయును సరిపోవును. అట్టి సహాయములు లేకపోయినయెడల సాలునకు రెండులక్షల ద్రవ్యమును 130 మంది ఓనరుసేయరులను, 9 రు నయి ఇన్స్పెక్టరును, 2 రు సీనియరు ఇన్స్పెక్టరును, 280 మంది మాత్రముల గాక అనేక నిపుణులగు పనివాండ్లను కావలసియుండును. ఇంత వ్యయప్రయాసము లందిన ఒక్కపురమునకు మూత్రమే దోమల నిర్మూలనము జరుగును; కాని పరిసరములకు సహాయము జరుగ

నేరదు. కాన దొంతనమువారి నిర్బంధ ముండిన దోమల నిర్మూలన కార్యము సులభముగ జరుగును. గత రెండు సంవత్సర ములలో బొంబాయి అనుభవమునుబట్టి చూడ జేముగారి యభిప్రాయము నాకు క్రమమనించి దొంతనము వారిని కోర, వారుతగు కానముల నొనర్చిరి. కనుక కలకత్తా దొంతనము వారుగూడ నిట్టి కానము చేయవచ్చును.

ఇంతియగాక దోమల నిర్మూలించుకార్యము మరి కొన్ని యంతములుగూడ గమనించుట యవశ్యకము. ఏయే ప్రదేశముల నెంతయంది బూరగాడ్డచే బాధ నొందుచుండినో విచారింపవలయును. స్త్రీహసంబంధ వ్యాధులగూర్చి ఇదివరలో జరిపిన దర్బాపుగాక విపులముగు శోధన మొనర్పవలయును. మురికినీళ్ల గోళులు, కాలుముల దోమలకునికి పట్టులై వాటి నభివృద్ధి పరచుచుగాని పెద్దపెద్ద చెరువులువలన నింతప్రమా దము లేదు. చెరువులలో మున్ను తీయించి యాగోతులుమున్నగు వానిని గట్టించి, చిన్నచెరువులు నాలుడైదు ఒకపోటున నున్న వానినన్నిటి నొక పెద్దచెరువు నొనర్పవలయును.

ప్రాడ్ లోగారి బోమలుపురమున నచ్చటచ్చట నిలిపిన దోమలగూర్చియనేకముగు వివరములు తెలిసికొనవచ్చును. బోమ లనుముగ్ధులనెవలు ఆక్సెసునకు పంపిన వారటట పరిశీలించి, ఏజా తివాని నాజాతి క్రింద విభజించి నా యా ప్రదేశముల కనుగుణ్య మగు ఏర్పాటులను చేయ గలుగుదురు. దోమల నిర్మూలించుటయందు ప్రజల సానుభూ తిని పడయ యత్నింపవలయును. బయస్కొపు, ఉపన్యాస ములు, కరపత్రములు, గోడ నోటీసులు మున్నగు వాని వలన దోమల వృత్తాంతము, తల్లివారణావశ్యకత మున్నగు నవి బోధింపవలయునని డాక్టరుగారు నెలవిచ్చిరి.

ఇది రాగివలన తయారు కాబడలేదని రుజువుపర్చగల సువర్ణలకు 100-0.0 యునాం గుణమియ్యనియడల మీరు చెల్లించిన సొమ్ము తిరిగి యిచ్చివేసెదము.

రిజిస్టరు రిజిస్టరు
తామమైనము
ఇది శ్రీకృష్ణుని చంద్రారెడ్డిగారు జమీందారు. నిడదవోలు వద్ద రా కొండరుగొప్పవారు పరిశీలించి మామ ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిచొనికి రాబడుచున్నది. ఇది యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను ఆతిమాత్రము నయినను జీర్ణించిన సుఖివ్యాధులచే కలుగు వాధల నయినను బాణము వలె ఖండించి యావనవంతులగా జేయును.
1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0
2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0
యస్. వి. యస్. రాజు అందు సన్స్
(178) లక్ష్మీనరసాపురం ఆనంపర్తిపాట్లు, గోదావరి జిల్లా.

మంచిగుణము గల శాస్త్రీయాషధములు.
బృహత్ మంజుష్టాదికాంధ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.
1 పౌను సీసా రు 0-2-0.
చంద్రపథగుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.
వాసవలేహము
దగ్ధునకు మంచిముందు.
1 పౌను సీసా రు 0-10-0.
వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.
జాండూ ఫార్మస్యూటికల్ వర్కుస్
ఆయుర్వేద యాషధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

126

చిన్న పురుగులు

100

పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.

చుండు, బోడి యగులు, వెండ్రుకలూడులు, పుర్రె జెల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

కావలసినది: ఈ పురుగులను తేయింబవల్ల,

విధి విధానములకు మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని శిశువులకు బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరిక లేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి శిశువొడిచి తేనెటీగ నుచుకానిగా నుండదగినది.

చుండు అరంభమున వెంటనే నితో ధక్ నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టలల వాటిలో సహధ్యాయ గావలసినవచ్చును కావున నిట్టి పరమకరువును

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపును. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలివేయును. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ ముగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నవల నూనెలను తయారు చేయువారి మోతమున పడవకు.

తెల బొడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 ని. పి. రు. 0-4-0
2-కి రు. 2-10-0 ని. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

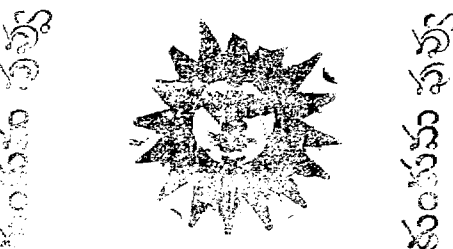
ఈ ముగుణముల దుజువుపరచుటకయి, అర్థశాచితీ పంపుకొనుటకై ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత మాత్రమున నీ సా ఉచితముగ బంపబడును.

పోలు ఏదెట్లు:—

అంగ్లొండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 155, బామ్బాయి సీరు పిథి, బొంబాయి.

వద్రాసు దేవాలయ: మెహతాపురమత్తయ్యానీ, 29, వై నాబానగర్, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వులను నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దవారకును. కొనువారు సూర్యమార్గమున గమనింపును. సూర్యుడొప్పు మొదలగున: కింగ్లీ పున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నాగయ్య అండు కంపెనీ (53) 11, హమ్మంగిరి, బొంబాయి.

వాఢాపీడితులకు వరము: ఐనొడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిలా

ఆశుభకర్మపు రక్తములన జనించువాడ్యములకు కిరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గగడములను పోగొట్టును. అన్ని విధములన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోషధిసారసవరిలా గుణ నిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 శోబాలవర మందులకు 4 టేబుల్ బుడ్డిలలో అమృతబడును.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2, BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే నాయబడినది. తెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఏకభాషావిప్లవశంస

ఇది తెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. తెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర సత్రీకా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

619

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని దుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనీములోనే ధాతునవ్వము కలిగినవారికి వృద్ధయశోకము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వచ్ఛమృతము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా మిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ జిల్లములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపాసకపత్రిక పార్శ్వముతో పంపబడును. 15 తులాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు. డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

త్వరపడు! 774 కొద్దిప్రతులు మాత్రమే!

1. విద్యావిశ్వప్రకాశిని తెల రు 0-10-0 లు. దీనియందు శృతిప్రస్తారమున్న కల్పనాస్వరమునకు ఉపయోగమగునట్లు ఖండప్రస్తావనమున్న సంపూర్ణముగా భక్తి, మాతమోగ భేదముల కభేదమున్న తెలియబడును.

2. కృతిహస్తపాఠము- తెల రు 0-6-0 లు. దీనియందు కాళీ శతనామస్తుత్యానికమున్న, స్వరాలంకార, గీత, వర్ణ కృతులకు శబ్దమున్న కొలికించుకొనుటకు తెలియబడును. ఉదాహరణ- హంసధ్వనిరాగము రూపకంతాళము

తక్షిణములు త ఉపద్రవ్య నృసింహశాస్త్రి సమీక్షించి స సంగీత లక్షణవిద్యాన్ మనకు క రు గ అమలాపురము

నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ... 80-0-0 గోరోజము, మంచిది ,, ... 7-0-0 కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ... 2-0-0

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో, [723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు వీరు బహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒక సారి ఆర్డరుయిచ్చిమాచినచో తమకే తెలియగలను.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫీలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడీజ్ ముల - బొమ్మలకాగ్దులు - గారడే పుస్తకములు విక్రయించెదము. కాటలలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

చుండుకు నూనె సిసా 1-కి ... 0.6-0 బాలామృతము సిసా 1-కి ... 0-12-0 అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ వద్రాసు

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యవధములు.

రు.ప.	రు.ప.	రు.ప.
దంతమాడ్చు పండ్లతోముటకు ... 0.2	తామర తైలము; తామర, తీటుకు ... 0.4	మోహిని తైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు ... 0.12
శిర్డూసాయనము మాత్రలు అశీర్వాదమునకు ... 1.4	కుమ్మకు తైలము డబ్బీ 1-కి ... 0.4	రోమహరి వెండ్రుకలు ఉడుకుటకు ... 0.8
దంతశాలహరి పండ్లతోముటకు ... 0.8	సుగంధిద్రావకము సిసా 1-కి ... 1.0	ఉబ్బసమునకు మందు సిసా 1-కి ... 1.0
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ... 1.0	కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు ... 1.4	కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి, మంచివి 50-కి ... 0.10
జ్వరహరి జ్వరములకు సిసా 1-కి ... 0.12	కఫహరిచూర్ణము. దగ్గు, ఉబ్బసములకుడబ్బీ 1-కి 0.8	సుఖభోగి మాత్రలు ... 1.0
మూలకంకుర తైలము డబ్బీ 1-కి ... 0.12	వాయువుపోట్లకు మందు ... 1.0	సుఖభోగి తైలము పుండ్రము ... 1.0
తేలుమందు తేలుకాటుకు సిసా 1-కి ... 0.8	మందరితైలము, ముఖకాంతికి ... 0.8	విశేషమందులకు మాత్రలు డబ్బీ 1-కి ... 0.8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ... 0.4	పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ... 0.6	గ్రహణి మాత్రలు డబ్బీ 1-కి ... 0.8
కలరామాత్రలు వాంతిశ్లేషులకు ... 0.6	కష్టశాలహరి చెవిపోటుకు ... 0.6	శిరోవేదన మాత్రలు తలనొప్పులకు ... 0.12
గజ్జికి తైలము గజ్జిపిడలకు డబ్బీ 1-కి ... 0.8	జాలాబి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ... 0.8	కాలినపుండ్రము నూనె సిసా 1-కి ... 0.8
నామకర్పూరము సిసా 1-కి ... 0.6	బంతువాతహరి ఎముడికలకు ... 0.8	శేగకు ద్రావకము సిసా 1-కి ... 1.0
శేలకు మందు సిసా 1-కి ... 0.4	కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు ... 1.0	తాంబూలమాత్రలు, సువాసనగానుండును 50-కి 0.8

పోడు ఖర్చులు వేటు.

అమృతాంజనము డిపో, వద్రాసు అండు బొంబాయి.